Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 215 (715) ♦ П'ятниця, 12 листопада 1993 року ♦ Ціна 60 крб.

ЧУТКИ ПРО СТРАЙК ДЕЩО ПЕРЕБІЛЬШЕНІ

Абзац з листа

Не раз бачив картину: в переповненому пасажирами автобусі двері автоматично не зачиняються, і тоді водій власноручно проводить цю операцію. Потім цей же перекособочений автобус ледь повзе до автопарку — поламався.

Постає питання: хто ж винен у тому — водії, що полюбляють їздити групами, збираючи маси людей на зупинках, механіки, які випускають несправні машини на лінію, чи пасажири, котрі вже звикли штурмом брати автобус? Хто б не винен, а страждають через це передовсім люди...

С.МАСЛОВСЬКИЙ, студент.

Київ

За словами першого заступника начальника Київського метрополітену Сергія Зорика, незважаючи на невдоволення працівників його відомства умовами праці і зокрема рівнем заробітної плати, про страйк ще мови не заходило. Хоч підстави для передстрайкового стану, на думку адміністрації, є. В четвертому кварталі Київський метрополітен уже використовує фонд споживання на загальних підставах, а це означає, що за його перевитрату він має сплатити за жовтень близько 1,5 млрд. карбованців штрафу. За таких умов піти назустріч своїм працівникам, які вимагають платні, що гарантує прожитковий рівень 1990 року, адміністрація не в змозі. А люди вимагають дедалі наполегливіше, адже трудомісткість їхньої праці у порівнянні з 1990 роком зросла істотно: нині київське метро перевозить за добу 1300 тисяч пасажирів.

Фото Михайла САЧКА.

Продиктовано в номер

ЧМП: мовчання рівнозначне злочину

До теми Чорноморського морського пароплавства наша газета звертається не вперше. Були спроби винести цю проблему на засідання Президії нашого парламенту, порушували її у своїх виступах на сесії Верховної Ради і народні депутати. Три постійні комісії Верховної Ради запропонували створити компетентну комісію парламенту і розібратися врешті-решт з ситуацією, в якій опинилося одне з найбільших пароплавств світу. Протест проти незаконного рішення Кабінету міністрів про звільнення з посади начальника ЧМП Віктора Пилипенка винесла Генеральна прокуратура України. Однак ті, від кого залежить розв'язання «гордієвого вузла» в Чорноморському морському пароплавстві, наче води у рот набрали.

(Закінчення на 2-й стор.).

«Біле братство» творить чорне зло. «Жива богиня» й «пророк» — за гратами

10 листопада, так і не дочекавшись обіцяного Марією Деві Христос (Мариною Цвігун) «вознесіння на небеса», «Біле братство» вдалося до хуліганства й погрому. Об'єктом їхнього гніву стала святиня українського народу — Софіївський собор. Більш як двадцять «білих братів» проникли до вівтаря Софії й влаштували там свій шабаш. На вимоги міліції залишити храм «брати» відповіли атакою ... вогнегасниками. Зчинилася бійка. В результаті собор було очищено від «юсмаліан», а троє працівників міліції потрапили до лікарні. Серед 60 затриманих «братів» і «сестер», як повідомив головний центр громадських зв'язків МВС України, фундатори «Білого братства» Марина Цвігун та Юрій Кривоногов.

Хто наступний?

Кадрова «революція» у Міністерстві оборони України набирає обертів. Услід за начальником служби кадрів з поста начальника соціально-психологічного управління звільнено досить відомого генерал-майора Володимира Муляву. Як повідомила прес-служба МО України, під час зустрічі з особовим складом цього управління міністр оборони генерал-полковник Віталій Радецький заявив, що структури СПС мають бути першими помічниками командирів (чи не замполітами?). У зв'язку з цим міністр видав наказ про реорганізацію соціально-психологічної служби у Головне управління виховної і соціально-психологічної роботи і призначив його начальником генерал-майора Анатолія Кобзаря, який до цього служив разом з В.Радецьким в Одесі.

За повідомленням тієї ж прес-служби МО, генерал-майора В.Муляву призначено помічником міністра оборони по зв'язках з громадськістю, партіями та рухами.

Втрачаємо почуття гумору, панове?!

Днями до чергової частини УВС Київської області зателефонував анонім, повідомивши, що протягом години у приміщенні Київського залізничного вокзалу має статися вибух. Пошуки вибухівки результатів не дали, пасажирів та співробітників служб вокзалу було евакуйовано. З'ясувалося: це чийсь жарт. Ведеться розслідування.

Інформують владики

Голова Верховної Ради України І. Плющ зустрівся з Патріархом Київським і всієї Руси-України Володимиром та його заступником митрополитом Філаретом на їх прохання. Владики поінформували І. Плюща про стан справ в українському православ'ї, шляхи подолання розколу серед православних вірників заради миру й злагоди.

Передплата-94

До уваги киян, мешканців правобережної частини столиці!

Завдяки угоді, яку підписали редакція газети і фірма «Левел», для вас зменшується передплатна ціна нашого видання.

Передплатна ціна на місяць — 8700 карбованців, на три — 26100, на шість — 52200.

Адреси пунктів передплати київської фірми «Левел»:

1. Проспект Оболонський (колишній Корнійчука), 16, магазин «Книги».
2. Вул. Суворова, 4, печерський торговий центр, 2-й поверх, секція «Фототовари».
3. Вул. Р. Люксембург, 12/5, філіал N 1 печерського торгового центру.
4. Вул. Фрунзе, 85, інститут «Укрдіпроенерго».
5. Вул. Дорогожицька, 11/8, інститут «Укрсільенергопроект».
6. Вул. Щербакова, 37, магазин «Книги».
7. Вул. Урицького, 1, завод «Ремточмеханіка».
8. Вул. Проспект 40-річчя Жовтня, 17, книжковий магазин «Ювілейний».
9. Проспект Вернадського, 79, магазин «Академкнига».
10. Вул. Симиренка, 14/9, магазин «Книги».
11. Вул. Пархоменка, 50, УВО «Укрцукроенергоремонт», 2-й поверх.
12. Проспект Перемоги, 29, книжковий магазин «Сучасник».

Поспішайте передплатити наймасовішу газету держави — «Голос України». Газета виходить двома мовами. Індекс україномовного видання — 60955, російськомовного — 60997.

«Голос України» також можна передплатити у будь-якому поштовому відділенні. А що можливості фірми «Левел» — альтернативного Мінзв'язку розповсюджувача преси — обмежені лише правобережною частиною Києва, то на пошті передплатна ціна нашого видання така: на місяць — 10 тисяч карбованців, на три місяці — 30 тисяч карбованців, на півроку — 60 тисяч карбованців.

Передплачуйте «Голос України», і ви будете добре поінформовані про життя країни і світу, матимете у своєму домі надійного, щирого друга, доброго порадника.

До уваги уряду

ХВОРИЙ МРІЄ ПРО ЗДОРОВ'Я, А ЛІКАР — ПРО СПОНСОРА

«Допоможіть! Дитина хвора, операцію можуть зробити тільки за кордоном. Потрібна валюта!» Скільки останнім часом друкується в пресі, лунає по радіо і телебаченню таких відчайдушних зойків батьків, у яких лишилася єдина надія — на доброго «дядечка», котрий крім доброти має ще й неабиякі кошти. І звучатиме тих благань більше й більше — бо медицина наша у стані глибокої кризи. І зовсім не через недосвідченість лікарів — просто бракує коштів не тільки на інструменти, а й на піддослідних тварин. Експериментатори не мають можливості поїхати хоча б на тиждень за кордон, щоб ознайомитися з доробком колег з «далекого зарубіжжя», яке тим часом пропонує нормальні умови роботи, абсолютно фантастичний для нас і просто пристойний для них рівень життя. Протягом останніх років четверо співробітників Іституту нейрохірургії АМН України виїхали за межі батьківщини назавжди. Це — нейрохірурги-експериментатори, і там вони втілюватимуть у життя ідеї, що виникали тут, у стінах колись рідного для них інституту.

(Закінчення на 4-й сторінці).

ВИКЛАДАЧАМ, СПІВРОБІТНИКАМ, СТУДЕНТАМ СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Дорогі друзі!

Щиро вітаю вас із урочистою подією — відкриттям Сумського державного університету. На землі Сумщини народилося немало видатних вчених, діячів літератури і мистецтва, талановитих трударів.

Впевнений, що університет допоможе зростанню нової формації української інтелігенції, слугуватиме справі поповнення держави кваліфікованими, здібними фахівцями.

Бажаю усім членам колективу університету щастя, благополуччя, плідної діяльності на благо нашої України.

Президент України Л. КРАВЧУК.

ДО СКОРОГО ПОБАЧЕННЯ

У парламенті Чеської Республіки з нагоди державного свята — 75-ї річниці заснування Чехословацької Республіки — відбувся прийом голів дипломатичних місій, акредитованих у Празі. Під час прийому посол України в Чехії Р. Лубківський передав Голові Палати депутатів чеського парламенту М. Угде вітального листа від Голови Верховної Ради України І. Плюща. У ньому глава українського парламенту висловив надію на те, що розвиток контактів між парламентаріями Чехії та України сприятиме зміцненню дружніх добросусідських відносин між двома країнами. І. Плющ також подякував М. Угде за особисту участь у поминальному акті «Голодомор-33», проведеному в Празі у жовтні посольством України. Р. Лубківський у розмові з М. Угде ще раз підтвердив намір Голови Верховної Ради України разом із парламентською делегацією відвідати Чехію найближчим часом з офіційним візитом.

ЧМП: Мовчання рівнозначне злочину

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Урвався вже й терпець депутатам Одеської міської Ради, які днями звернулися до Президії Верховної Ради з вимогою провести парламентське розслідування, група народних депутатів України надіслала подібне звернення до Голови Верховної Ради України Івана Плюща. З депутатським запитом до міністра транспорту України Ореста Климпуша звернувся народний депутат Віктор Пилипенко. В ньому він, зокрема, пише:

— ...З вашого відома при замороженому будівництві лікарні для моряків, припиненні інших соціальних програм ведеться реконструкція приміщень управління пароплавства за 10,5 мільйона доларів (очевидно за державний рахунок готується офіс для майбутньої приватної фірми). За валюту закуповують літаки для прогулянок начальника. У Києві будують за 5,8 мільйона доларів так званий міжнародний діловий центр (по суті, представництво пароплавства), де більшу частину акцій віддано інофірмі. Найефективніший флот, балкерний, віддано в експлуатацію англійцям і німцям. У державної компанії «Інфлот» незаконно конфісковано мільйони доларів, чим підірвано її престиж, щоб догодити «забугорним» агентським компаніям. І багато, багато іншого.

Особисто ви запевняєте Президента і уряд про благополуччя в морській галузі, тоді як насправді все розвалюється.

Мій запит: свідомо чи через безграмотність за вашого покровительства чиняться названі мною та інші подібні речі...

Звичайно, на цей запит повинен відповісти міністр. Але ж доки триватиме гра в мовчання на найвищому державному рівні? Мимоволі напрошується запитання: хто зацікавлений у такому стані речей? І невже ці люди настільки всесильні, що перед ними й парламент нишкне? Невже не зрозуміло, що мовчання в даному конкретному випадку рівнозначне злочину перед Україною та її народом. Адже пароплавство — це один з небагатьох атрибутів нашої державності та економіки, який знають і поважають у всьому світі.

В. Т.

Парламентська хроніка

КОЛИ ПРОРАХУНКИ ВВАЖАЮТЬ ПОЛІТИКОЮ

ДЕННЕ І ВЕЧІРНЄ ЗАСІДАННЯ 10 ЛИСТОПАДА

Обговорення проекту Закону «Про спеціальну вільну економічну зону в Закарпатській області» було бурхливим і тривалим. Амплітуда оцінок запропонованого законопроекту коливалася від «одобрям» до «геть». І мали часткову рацію ті, хто наголошував, що обговорення замість економічної перейшло в політичну площину. А народний депутат Мармазов був ще категоричнішим. Він зокрема сказав, що в парламенті відбувається розкол і що народні депутати Галичини однозначно проти, а вся решта підтримують. Мовляв, необхідне поіменне голосування, щоб Закарпаття знало — комуністи-соціалісти не дають проводити реформи чи хто інший.

Напевне, багато хто був приємно здивований таким радикалізмом народного депутата. Подумалося, коли б років десять тому керівництво Закарпатської області вирішило перебрати на себе ті функції і права, які вони вимагають сьогодні, то духовні побратими народного депутата Мармазова швиденько знайшли б місце для «зони» і відправили туди закарпатців.

А щодо виступів «проти», наведу аргументи окремих парламентаріїв, які представляють регіони, далекі від Галичини. Наприклад народний депутат Баландюк із Дніпропетровщини, зокрема, зауважив, що законопроект порушує Конституцію, не регулює експорту із зони. Звернув він увагу і на статтю 24, яка гласить, що працівники, залучені із-за меж вільної економічної зони, не мають права на постійне проживання в ній.

Але ж в такому випадку, ця стаття є просто дискримінаційною й напевне не має аналогів у світовій практиці.

Дуже часто з уст депутатів звучало порівняння Закарпаття з Кримом (якщо Закон буде прийнято). Аргументуючи цю думку, народний депутат Заєць сказав, що в запропонованому законопроекті економічною зоною і не пахне, а мова йде про те, щоб вирвати в України цілу систему політичних й економічних повноважень й оформити їх в замкнуту систему.

Було піддано критиці й статтю про компенсацію і відшкодування збитків іноземним інвесторам, оскільки згідно з нею ці відшкодування ляжуть на плечі всього народу України, а не вільної зони. Воістину дивина — прибутки, мовляв, забиратиму я, а збитки хай платять сусіди. Очевидно, саме «сирість» законопроекту й призвела до того, що в першому читанні його так і не прийняли, а відправили на доопрацювання.

На пленарному засіданні прийнято також як постанову проект Закону «Про посилення кримінальної відповідальності за деякі злочини проти держави».

Василь ТУГЛУК.

Інтерв'ю в кулуарах

Ігор ГРИНІВ, голова підкомісії з питань місцевого самоврядування:

— «Закарпатське» питання викликало велику дискусію в залі, яка перейшла з економічної площини в політичну. Очевидно, не без підстав. Через намагання створити закарпатську автономію ми вже проходили.

У закарпатців немає потенціалу для реалізації закону про ВЕЗ, я працював з робочою групою і добре знаю не лише політичні, а й економічні хиби цього проекту.

Дмитро ДОРЧИНЕЦЬ, голова Закарпатської обласної Ради:

— Я не погоджуюся з тими депутатами, які приплітають до розгляду законопроекту політику. Чому так багато розмов, що ми хочемо процвітати за рахунок України? За кілька років ми вийдемо з дотаційного бюджету. У нас є економічне підгрунтя для прийняття цього закону. Проект пройшов через тринадцять міністерств, через експертизи Інституту світової економіки АН України, деяких західних економістів. Але при розгляді проекту в залі лунали не економічні, а політичні контраргументи.

Іван ЗАЄЦЬ, член комісії з питань економічної реформи:

— Я не виступаю проти створення вільних економічних зон, якщо це не руйнує загальнодержавного механізму. В даному ж випадку з нього виривається цілий шмат. Кілька прикладів. Для управління зоною створюється Генеральна дирекція, яка, на відміну від органів державної влади, має великі повноваження. Ресурсна база, зокрема, мінеральна сировина, оголошується власністю ВЕЗ. За українськими ж законами ресурси — це надбання всього народу. Генеральною дирекцією визначається і рух цінних паперів, про це йдеться в статті № 5. Все це дає підстави заявити про сепаратистське забарвлення цього законопроекту, що дуже нагадує кримські тенденції. Щодо прагнення закарпатців врятувати Україну, то скажу так: треба не створювати якусь спеціальну зону, а нарешті надати права самому суб'єкту господарювання.

Записала Людмила КОХАНЕЦЬ.

НІ БЮДЖЕТ, НІ РИНОК НЕ ТЕРПІТИМУТЬ УТРИМАНСТВА

РАНКОВЕ ЗАСІДАННЯ 11 ЛИСТОПАДА

Парламент відхилив внесений на розгляд і напередодні обговорюваний законопроект про спеціальну (вільну) економічну зону Європа — Центр в Закарпатській області.

Як законодавчу ініціативу Генеральний прокурор України В. Дацюк подав на розгляд Верховної Ради законопроект про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України про встановлення відповідальності за найманство, створення незаконних воєнізованих формувань, 269 народних депутатів підтримали цей законопроект. Зокрема, передбачені покарання за створення воєнізованих формувань найманців — від трьох до 10 років позбавлення волі, за участь у цих формуваннях в бойових діях в інших країнах за винагороду — від 5 до 12 років, без винагороди — до 5 років, за створення воєнізованих формувань визначено покарання від двох до восьми років позбавлення волі.

Потім парламент приступив до розгляду проекту програми уряду на листопад-грудень нинішнього і на 1994 рік, про фінансування народногосподарського комплексу і соціальних заходів, про невідкладні заходи щодо подолання гіперінфляції в Україні. З доповідями виступили Президент України Леонід Кравчук, міністр економіки Роман Шпек, міністр фінансів Григорій П'ятаченко.

Президент України Леонід Кравчук зосередив увагу на концептуальних підходах у розв'язанні нагальних економічних проблем. Він підтвердив курс на подальшу лібералізацію економічних відносин з одночасним посиленням державного регулювання ключових процесів, має намір провадити жорстку лінію на досягнення в наступному році радикальних змін у приватизації і роздержавленні економіки, що має зупинити зубожіння потенційно заможних громадян і надати їм можливість для економічного розкріпачення.

Зупинившись на проблемах, що постали у зв'язку з указами Президента про випуск державних товарних облігацій національних ресурсів України та щодо приватизації об'єктів незавершеного будівництва, Л. Кравчук виклав свої погляди на запропоновані цими актами заходи і закликав депутатів обговорити їх, керуючись економічною доцільністю.

Торкаючись питань бюджетної політики Л. Кравчук підкреслив, що поступово будуть скасовані всі пільги для підприємств, обрано курс на поступове згортання державних дотацій виробництв, які раніше називалися плановозбитковими. Головним принципом у процесі структурної перебудови економіки України визначено такий: великомасштабне соціальне утриманство несумісне ні з ринком, ні з сучасним станом державного бюджету країни.

А він і справді дірявий. Проектом бюджету на 1994 рік передбачено дефіцит у сумі 29,5 трильйона карбованців, що становить 9,9 відсотка до валового внутрішнього продукту і 14,6 відсотка до обсягу бюджетних видатків. У доходах бюджету враховані 50 відсотків коштів надходження від приватизації майна державних підприємств у розмірі 3006,6 мільярда карбованців.

Проектом бюджету також передбачено надходження за транзит нафти, газу та аміаку трубопроводами територією України в сумі 3590 мільйонів доларів США, або 40469,8 мільярда карбованців. З урахуванням чинного законодавства та індексації сума видатків має зрости порівняно з нинішнім роком чотири рази. А на соціальний захист намічено спрямувати майже 37 відсотків видаткової частини бюджету.

Ось такі проекти, такі наміри уряду. Слово — за парламентом, який уже через півроку ні за що не відповідатиме.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Інтерв'ю в кулуарах

Генріх АЛТУНЯН:

— Президентська програма виходу з кризи досить добре підготовлена, однак шляхів її реалізації поки що не бачу, Здавалося б, усе поставлено на своє місце: визначено і проблему, і її причину, і можливі наслідки. Проте як їх уникнути — незрозуміло. Мені здається, перше, з чого треба починати, — це приватна власність на землю, своєрідна основа, гарантія для підприємця, що вже, до речі, зроблено в Росії. Такий крок прискорить приватизаційні процеси й унеможливить повернення назад. Погоджуюся з Президентом, що в разі приватизації незавершених об'єктів треба дати можливість приватизувати й землю, на якій вони розташовані.

Щодо дій Президента, то, наприклад, укази про заставу та про цінні папери мені не подобаються: там немає чітких обмежень і застережень. Те, що є національним багатством, культурною спадщиною, ні за яких умов не може бути заставою. По-друге, треба визначити критерії оцінки об'єктів, що приватизовуватимуться. Без цього визначення виникає загроза розпродажу за безцінь безліч підприємств.

Віктор ПИНЗЕНИК:

— Програма дій Президента суперечлива, хоч є окремі слушні думки. В цілому — це спроба боротися з наслідками, а не з причинами. Головні причини інфляції не визначені. Джина випустили і хочуть якимось чином його втримати. І як? Тільки за рахунок того, що посилять інфляційний процес і тіньовий обіг. От, наприклад, норма — 55 відсотків обмеження торгової надбавки. Здавалося б, дуже добра річ. Але якщо інфляція 70—80 відсотків на місяць і я купив цигарки, скажімо, за тисячу, то через місяць їх ціна вже 1800. Якщо я їх продам за 1550, як велять, — це значить, що я обігові кошти навіть проїдаю. Що буду робити? В тінь піду. Почнеться тіньовий обіг. Держава від цього не одержить ні копійки.

Інтерв'ю взяв Андрій БОЄЧКО.

Репліка

БЕРИ ШИНЕЛЮ — І МАРШ НА ПЛАЦ

Від нашого анемічного і безпорадного уряду сьогодні можна очікувати будь-яких несподіванок. Ще один «сюрприз» вирішив він піднести позавчора студентській молоді. З цією метою наприкінці робочого дня парламенту депутатам запропонували проект змін до Закону «Про загальний військовий обов'язок і військову службу». По суті, йдеться про те, щоб відірвати від навчання й спішно одягнути у сірі солдатські шинелі українське студентство. Правда, в проекті зроблено виняток для студентів тих вузів, де зосталися військові кафедри.

Але таких маємо сьогодні обмаль. Бо екс-міністр оборони України К. Морозов розумів, що сучасна обороноздатна армія — це передусім армія професіоналів, а не студентів. Та й, зрештою, такий великий контингент військ, який сьогодні утримує наша напівголодна держава, нам не потрібний. Тому й зникали одна за одною військові кафедри з наших вузів.

Рекрутизація студентства, з допомогою якої уряд хоче зміцнити безпеку нашої держави, навпаки ще більше знекровить її, боляче вдарить по її інтелектуальному потенціалу. Бо нам сьогодні вкрай потрібні молоді економісти, банкіри, технологи, юристи, політологи, без яких ми і надалі залишатимемося напівколонією. Навіть з автоматами в руках і одним з найбільших у світі генералітетом.

Позавчора здорові сили нашого парламенту не дали цього зробити. Але питання, як то кажуть, не знято з порядку денного. І все ж таки віриться, що український парламент не опиниться в ролі фельдфебеля, який будь-що прагне догодити вередливому генералові.

Роман ВАТРИЧ.

ДІЛО І ЗЛАГОДА — НАЙПОТРІБНІШІ ЛІКИ ДЛЯ ВИЖИВАННЯ МОЛОДОЇ ДЕРЖАВИ

З виступу Голови Верховної Ради України І. С. Плюща на загальних зборах Академії медичних наук України 8 листопада 1993 року

Хотів би привітати вас, учасників зібрання, на якому маєте розглядати найболючіші проблеми охорони здоров'я, а відповідно і продовження тривалості життя.

Воно у людини одне і воно повинне бути не тільки тривалим, але й змістовним, багатим духовно. На жаль, якщо ми сьогодні вийдемо за межі цієї аудиторії і запитаємо, чи задоволені люди життям, його умовами і змістом, то почуємо переважно негативну відповідь.

Кажу це не тільки тому, щоб бути самокритичним, а насамперед тому, що все треба розглядати в комплексі, як систему, не вихоплюючи ту чи ту ланку. І таку надзвичайно важливу проблему, як виживання держави, хотілося б пов'язати з проблемою стану народу, який і складає державу. З його бажанням бути здоровим народом, прагненням активно будувати державу, а не плисти в одній течії з тими, хто лише повторює: в минулому було краще, нині стає все гірше, а що буде — не знаємо. Якщо керуватимемося такою психологією, то, звичайно, не з'являться ні потрібні кошти, ні засоби, і не зміниться життя на краще. І тоді люди, які вміють і здатні працювати, залишатимуть таке суспільство. Як не прикро, вже зараз йде відплив за межі України частини здібних спеціалістів, науковців, в тому числі й медичного профілю.

Сьогодні ви визначаєте основні завдання Академії медичних наук. Дуже важливо зробити все, щоб зберегти медичну школу, яка була створена протягом тривалого часу. І йдеться не просто про українську школу, у якої є певні надбання і традиції. Йдеться про національну Академію медичних наук, яка має не тільки формально започаткувати своє існування, а головне — виходити на новий якісний рівень, проявити себе науковими розробками і практичними справами в поліпшенні охорони здоров'я людей.

Хотів би порадитися, почути ваші думки з такого приводу. Вчора по телебаченню виступав відомий російський вчений академік Дмитро Сергійович Лихачов. Говорячи про наше сучасне життя, він зауважив: все можна зробити, але за будь-яких умов, а тим більше в складній ситуації головне — свідомість людей. Як вони поставляться до тих процесів, що відбуваються в Європі, у країнах колишнього СРСР. Ось цієї свідомості частині суспільства сьогодні і не вистачає. Усвідомлення того, що ці процеси об'єктивні, але ми можемо провести їх швидше чи повільніше, з більшими або меншими витратами, з конфліктами або без них...

Тобто, формування свідомості людей, турбота про їхнє фізичне і духовне здоров'я — справа дуже актуальна. Я б сказав, що на цьому полі у медицини є прямий зв'язок з релігією. Медицина стоїть біля людини і на початку життя, і впродовж нього, і на завершення, релігія — також. Медицина, як і релігія, сприяє утвердженню здорового способу життя. І якби ми будували його на релігійних заповідях, то, напевне, вирішувати інші питання охорони здоров'я було значно легше...

Коли серйозно говорити про тривалість життя, про те, щоб воно було й змістовним, то треба змінювати нашу свідомість, формувати нові підходи до всього того, що нас оточує. Звичайно, вже усталені погляди міняти нелегко, тут потрібна копітка, цілеспрямована праця. Але є такі питання, де вплив, зокрема, медичних працівників може бути відчутним, бо лікар користується у людей особливим довір'ям.

З цієї трибуни вже йшлося про комплекс питань, які потрібно вирішувати для подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Згадувалася і так звана радіофобія, коли дехто переконує себе, що Чорнобиль зупинив усе життя. Але ж від Чорнобиля ми нікуди не дінемося. Забруднену зону нікуди не перенесеш. У такому середовищі будемо змушені жити й далі. То ж треба знаходити шляхи, щоб Чорнобиль менше впливав на наше життя та здоров'я. І тут багато мають зробити медичні працівники, зокрема, ваша Академія.

Болючою для України є проблема забезпечення медикаментами. Навіть у розвинутих країнах власна промисловість їх виробляє менше 40 відсотків, решта закуповується. Українські підприємства вже виготовляють певну частину потрібних ліків. Значно більше їх слід би закуповувати за кордоном, але на це у нинішній ситуації не вистачає коштів. Звичайно, це викликає тривогу, занепокоєння людей. І маємо зробити все можливе, щоб поліпшити становище. Ви краще від мене знаєте, що вже робиться в цьому напрямку і що треба робити.

Наведу лише один приклад. На Київському м'ясокомбінаті після реконструкції, проведеної кілька років тому, з'явилась можливість виробляти не 5—6 лікувальних препаратів, як було раніше, а в кілька разів більше. Зокрема, це забезпечить потреби України в інсуліні, за який нині доводиться платити валютою. Але щоб закупити необхідне обладнання, технології, треба вкласти понад 20 мільйонів доларів. Ці кошти ми маємо знайти невідкладно.

Наша парламентська делегація нещодавно повернулась з Ізраїлю. Там я бачив, зокрема, сучасне медичне обладнання та апаратуру. І згадував наших лікарів. Вони знають свою справу і працюють не гірше, ніж їх колеги в розвинутих країнах. Навіть при нинішніх наших дефіцитах, із застарілим устаткуванням. У майбутньому і медичні заклади України матимуть потрібну апаратуру. Але хотілося б, щоб наші лікарі розуміли: країна тільки піднімається, їй лише два роки, і сьогодні швидко зробити все, чого не зроблено за попередні десятиріччя, неможливо. Треба мати більше терпіння.

Розбудова нової України ще тривалий час йтиме в нелегких умовах. Але ми розпочали велику справу, яка у перспективі має забезпечити і тривалість життя, і його зміст, і щоб було чим і як лікувати людей.

Нині йдемо до виборів нового парламенту України. Дуже важливо, щоб люди під час виборів проголосували за тих, кого вони вважають гідними, проявили злагоду та громадянську активність. Ця злагода сьогодні потрібна вже не тільки Україні, її 52-мільйонному народові. Україна знаходиться в центрі Європи, і від того, як у нас розвиватимуться демократичні процеси, значною мірою залежатиме і загальна ситуація в нашому регіоні.

Дякуючи вам за увагу, скажу на завершення: діло і злагода — то найпотрібніші ліки для виживання нашої молодої держави.

Економіка

ЯКЩО ЦЕ ЗРОБЛЕНО СВІДОМО, ТО ЦЕ ЗЛОЧИН. ЯКЩО НІ — ТО ЦЕ НЕ КАБІНЕТ МІНІСТРІВ

Про невеликий пункт Декрету, що заподіяв великих збитків

За дев'ять місяців нинішнього року тільки за рахунок одного положення (ст. 3) Декрету «Про акцизний збір» Україна втратила один трильйон карбованців. Причому, за словами народного депутата Олександра Барабаша, він дуже далекий від думки, що це положення вносилося до Декрету несвідомо, оскільки важко припустити, що на рівні Кабінету міністрів (КМ) можлива така кричуща некомпетентність. Відтак, маємо факт використання службового становища задля власного збагачення. Все це дало підстави Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи та управління народним господарством для звернення до голови Служби безпеки України Євгена Марчука з проханням розібратися в мотивах дій урядових службових осіб, що сприяли прийняттю саме такої редакції ст. 3 Декрету. (Наприклад, участь службових осіб, причетних до розробки і прийняття Декрету, або їх найближчих родичів у комерційних структурах, пов'язаних з реалізацією імпортних підакцизних товарів).

Отже, в чому тут суть? Є цілком очевидні, загальновідомі речі: якщо держава зацікавлена в тому, щоб не падав курс карбованця та був у нормальному стані був платіжний баланс, вона має стимулювати експорт та стримувати імпорт. Всі нібито це розуміють, але чинять навпаки. Що є об'єктом оподаткування при акцизному зборі? В Декреті читаємо (ст. 3): «Митна вартість імпортних товарів і продукції, придбаних за іноземну валюту». Здавалося б, усе нормально, коли б не коротеньке доповнення: «Крім тих, за які відповідно до єдиного митного тарифу стягується мито». Як бачимо, це доповнення узаконює ситуацію, за якою дозволяється сплачувати чи то митний, чи то акцизний збір. Тим часом, що таке акциз і підакцизні товари? Найперше це податок на розкіш, що ним обкладаються такі товари, як питний спирт, шоколад, горілка, кава тощо. Тож, за ідеєю, будь-який зарубіжний виробник, так само, до речі, як і наш, повинен сплачувати і акцизний збір, і мито, оскільки саме митним збором держава регулює, потрібні їй деякі товари чи ні. В той же час акцизний збір вони мають сплачувати, як мінімум, на рівні наших товаровиробників. Але, як ми знаємо, цим доповненням повністю знято акцизний збір з підакцизних імпортних товарів.

До чого це призвело? Для прикладу, спробуємо розібратися, чому вітчизняні цигарки вартують майже стільки, як імпортні, і чому вітчизняних цигарок взагалі не можна знайти в торговельній мережі. По-перше, наш виробник платить 70 відсотків акцизного збору, причому акцизний збір береться не від вартості виробника, як усі податки, а від вартості майбутньої реалізації. Тобто, якби спроектувати цей акциз на вартість виробника, то він становив би уже не 70, а 230 відсотків. До цього додаймо податок на добавлену вартість, що, як відомо, обчислюється з урахуванням акцизного збору, що теж, у свою чергу, збільшує його більш як у три рази.

Такий ось доважок, що тягне тютюнову промисловість України в могилу.

Водночас з імпортних цигарок стягується тільки 30 відсотків митного збору, причому ці 30 відсотків сплачуються від вартості виробника. Наприклад, якщо ми завозимо в Україну пачку цигарок за ціною виробника 300 карбованців, то митний тариф становитиме близько 90 карбованців. Коли ж за ціну реалізації взяти 1000 карбованців, то акцизного збору потрібно було б сплатити 700 карбованців. Відчуваєте різницю? Тому Олександр Барабаш вважає, що з імпортних підакцизних товарів потрібно сплачувати і митний, і акцизний збір.

Отже, що ми маємо сьогодні? По-перше, було придушено власного виробника (скажімо, Київська тютюнова фабрика в першому півріччі із шести місяців простояла три, оскільки, не витримавши конкуренції, була буквально забита тютюновою продукцією.

По-друге, бюджет не отримав значної суми надходжень (одні не платять тому, що їх звільнили, інші тому, що не виробляють і не продають).

По-третє, стимулювалися валютні витрати в цілком непродуктивному напрямі (за експертними оцінками, тільки на закупівлю підакцизних товарів щодня витрачається один мільйон доларів).

Отаке «другорядне» питання, до якого «не доходять» руки КМ. Особливо, якщо врахувати, що Олександр Барабаш десятки разів пропонував зняти це доповнення. Уже навіть Іван Плющ якось не витримав і запитав під час сесійного засідання: «Невже нам так потрібна імпортна горілка?», — після чого КМ нарешті взявся за цю справу. Але... що ми читаємо в пропозиції КМ: «Митна вартість імпортних товарів, придбаних за іноземну валюту, крім валют СНД», тоді як пропонувалося після слів «митна вартість імпортних товарів» поставити крапку. Бо, зрештою, що це міняє? Якщо раніше імпортні цигарки чи горілка надходили до нас прямо з Європи, то тепер надходитимуть через Росію. Саме тому Олександр Барабаш упевнений, що свідома політика КМ в цьому питанні призвела до втрати одного трильйона карбованців за дев'ять місяців нинішнього року. Та коли б навіть прийняти ту поправку, що її пропонує КМ, (з «крім валют СНД»), то й до кінця року в бюджет надійшло б 270 мільярдів карбованців. Якби вилучити і це доповнення, то сума могла б бути вдвічі більшою. Проте далі пропозиції КМ поки що не пішов.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Указ Президента України

Про звільнення П. ТАРНАВСЬКОГО з посади Представника Президента України у Теплицькому районі Вінницької області

За зловживання службовим становищем та вчинення дій, які є несумісними із займаною посадою, звільнити ТАРНАВСЬКОГО Петра Володимировича з посади Представника Президента України у Теплицькому районі Вінницької області.

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ
5 листопада 1993 року.

ЗАПРОВАДЖУЄТЬСЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ БУДІВНИЦТВО

Кабінет міністрів України вирішив запровадити, починаючи з 1994 року експериментальне будівництво житлово-цивільних і виробничих об'єктів, що будуються за рахунок державного бюджету і бюджетних позичок. Мета експерименту — перевірка на практиці нових науково-технічних розробок у галузі архітектури, будівництва і будівельних матеріалів.

Відповідним міністерствам і відомствам доручено розробити і затвердити Положення про експериментальне будівництво, в якому визначити механізм відбору об'єктів експериментального будівництва, порядок планування, фінансування, проектування, будівництва, прийняття їх в експлуатацію та використання результатів експериментального будівництва.

ХВОРИЙ МРІЄ ПРО ЗДОРОВ'Я, А ЛІКАР — ПРО СПОНСОРА

(Початок на 1-й сторінці)

— Українські нейрохірурги — взагалі дуже ініціативні люди, — говорить Віталій ЦИМБАЛЮК, професор, заступник директора, керівник відділу відновлювальної нейрохірургії Інституту нейрохірургії. — І наш керівник, вчитель Андрій Петрович Ромоданов був генератором ідей, він вчив увесь колектив — шукати щось нове і, знайшовши ідею, моментально її розробляти. Він казав, що суспільна думка в плані створення ідей визріває приблизно одночасно, і виграє той, хто першим встигне реалізувати їх. І часто саме наші нейрохірурги першими розробляли ідеї, створюючи групи, умови для розробок.

— 23 листопада розпочне роботу Перший з'їзд нейрохірургів України. Які проблеми будуть на ньому розглядатися?

— Перший з'їзд нейрохірургів України буде присвячено насамперед черепно-мозговій травмі. Це і критичні стани в нейрохірургії, і різноманітні стани, пов'язані з ускладненнями під час операцій, і критичні стани в онкології — тобто абсолютно всі критичні стани, що трапляються у нейрохірургічній практиці і потребують негайного лікування. Великий розділ — Чорнобиль і його вплив на мозок, обов'язковий розділ — нове в нейрохірургії, тому що в цьому інститут виступає на передових позиціях, передусім в ендоваскулярній нейрохірургії, в лікуванні аневризм і різноманітних судинних вад без трепанації черепа, а лише через судини. І ще дуже цікаві розробки з пересадки ембріональної мозгової тканини у хворих з ураженням головного мозку — це теж ніде в світі не робилося.

— Віталію Івановичу, ви розповідали про те, що, на жаль, кілька хороших спеціалістів виїхало за кордон. А молоді до вас приходять?

— Так. Хоча не можу сказати, що нині в нейрохірургію йдуть, як раніше. Особливо не хочуть іти в «чисту науку». Але мені відомо, що в уряді готуються проекти для стимуляції наукової діяльності, тобто ситуація має поліпшитися. До речі, мабуть, уперше в нас на з'їзді буде окрема секція для молодих нейрохірургів. Вони робитимуть тематичні доповіді, і кожному, хто хоче захищати дисертацію і не має можливості опублікуватися через проблеми з поліграфією, ми даємо можливість виступити, і цей виступ буде опубліковано у тезах з'їзду.

— Скільки ви чекаєте делегатів і чи знають у світі українських нейрохірургів?

— Ми чекаємо понад 300 делегатів тільки з країн СНД і України. Та, очевидно, їх буде більше, близько 500, крім того, мають приїхати представники з Канади, США, Мексіки, Німеччини... У світі знають українських нейрохірургів: знають Андрія Ромоданова, знають Юрія Зозулю — нашого нинішнього директора, знають Віктора Щеглова — ендоваскулярного хірурга. До речі, перед з'їздом вийде у світ довідник «Нейрохірурги України», в якому зібрано фотографії і біографічні дані про кожного нашого нейрохірурга.

— Чи зберігається нині в інституті традиція «вчитель — учень»?

— Звичайно. Інститут окрім наукової роботи веде величезну підготовку кадрів. Це база і для мединституту, і для інституту вдосконалення лікарів, база для викладачів-нейрохірургів. Крім того, це база для курсів і з енцефалографії, і з операцій пухлин, судинної патології і таке інше. Ну і, звичайно, клінічна ординатура. Взагалі я вважаю, що всі питання підготовки кадрів вирішуються в інституті непогано. Зараз наш директор Юрій Зозуля виділив спеціально фахівця, який буде займатися питаннями підготовки кадрів для інституту. Поки що за кількістю нейрохірургів вистачає, а за якістю — серед усіх спеціальностей найвищий відсоток підготовлених кандидатів медичних наук саме в нейрохірургії...

Найдорожча медична спеціальність за кордоном — нейрохірургія. Українські нейрохірурги, дістаючи інструментарій «на особистих контактах», випереджають світ по деяких напрямках. Поки що. Ще є ентузіасти, згодні працювати і за ту мізерну зарплату, яку соромно нести додому. Мати б лише можливість експериментувати, та піддослідних тварин, та журнали... А річна передплата на спеціальний журнал коштує аж 250 доларів! Раніше їх надсилали з різних країн безкоштовно, та й держава виділяла валюту. Як буде тепер — невідомо. Спонсори охоче дають гроші на фейєрверки та розважальні шоу-програми — адже така реклама бумерангом повертає гроші чи хоча б відкладає назву фірми у пам'яті можливих споживачів. А хто дізнається, що ти дав гроші медикам чи передплатив інститутові медичний журнал? І все-таки знаходяться: МП «Пульс» фінансувало видання книги «Нейрохірурги України», МП «Олена-М» — монографію «Внеобльничное лечение остеохондроза позвоночника». Спасибі їм. А для тих, хто хоче допомогти нашим нейрохірургам (для проведення з'їзду потрібен транспорт, пальне та й просто — прийняти гостей на належному рівні), наводимо номер розрахункового рахунку Науково-медичного товариства нейрохірургів України:

Рахунок № 700426 у Шевченківському відділенні Українського ощадного банку. МФО 322089. Адреса інституту: 252650, місто Київ-655 ГСП, вул.Мануїльського,32. Телефакс 213-95-73.

Катерина ВОРОНЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ВИКУП З ГАРАНТІЄЮ

Таке враження, що головна подія, яка незабаром відбудеться у Дніпропетровську, — це аукціон з продажу об'єктів комунальної власності. Цього разу охочим пропонуватимуть на вибір відразу 3 пивні бари і 3 магазини, кафе і ще окремо чималий торговельний центр. Але «ізюминкою» аукціону стане, поза сумнівом, триповерхова споруда лазні, що розташована в самісінькому центрі міста. Тут організаторам акції довелося терміново внести поправку до свого рекламного гасла «Налітай, не скупися, в кого мільйони завелися»: з'ясувалося, потрібні мільярди, адже стартова ціна лазні — 12 мільярдів карбованців.

Та майбутній аукціон уже тепер набув розголосу з іншої причини. Вперше Дніпропетровська міська Рада народних депутатів, продаючи комунальну власність, гарантує створювати оптимально сприятливі умови для підприємницької діяльності тим, хто її придбає. Обопільний договір, який при цьому укладають, названо договором про гарантії. І якщо підприємці з вини міських служб зазнають збитків, то їх буде погашено. Міськрада письмово ручатиметься не заважати і не утруднювати новим власникам об'єктів розгортати на їх базі відповідну діяльність. Навпаки — допомагатиме якнайдоступніше користуватися інженерними мережами та комунікаціями, а за потреби здійснювати і певну реконструкцію споруд. Якщо будуть затребувані кредити саме на реконструкцію або на створення найсучаснішої матеріально-технічної бази, то міська влада готова навіть говорити про пільгове оподаткування.

Але все це, звичайно, за умови, що нові власники кафе, пивбарів і тієї ж лазні погодяться зберегти придбані об'єкти в інтересах мешканців міста. В такому разі роздержавлення та приватизація зі взаємними гарантіями — це те, що, як нам здається, давно й потрібно.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Щось новеньке

ПИШІТЬ ЛИСТИ — КОНВЕРТИ Є

Орендне підприємство «Черкаська обласна друкарня» перше в Україні розпочало випуск поштових конвертів. Мільйон примірників присвячено історичній тематиці — 225-річчю народно-визвольної боротьби українського народу проти польсько-шляхетських поневолювачів 1768 року, котра увійшла в історію під назвою Коліївщина. Сьогодні друкарня має замовлень від різних областей України ще на 18 мільйонів конвертів. Проте Міністерство зв'язку України продовжує витрачати валюту на закупівлю поштових конвертів у Росії, на Рязькій фабриці Держзнаку Рязанської області. Дивно. Невже у Мінзв'язку є зайва валюта?

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Милосердя

ДАРУЮТЬ СЕРЦЕ «ПРОМЕТЕЮ»

Багатьом з нас досі здається, що спорт та інваліди — поняття несумісні. Проте Київський міський фізкультурно-спортивний клуб інвалідів «Прометей» за п'ять років свого існування довів протилежне. Нині в секціях клубу займається 300 інвалідів. Його спортсмени брали участь у чемпіонаті світу з легкої атлетики, чемпіонаті Європи з плавання, міжнародних змаганнях з сидячого волейболу, авралі. Сьогодні здійснення спортивних програм клубу потребує немалих коштів. Допомагають бізнесмени: Всеукраїнський акціонерний банк, банк «Аваль», фірма «ВЕРАДЕ».

Відрадно, що для них затерте слово «милосердя» зберегло первинний зміст.

Валентина СІКАЧИНА,
президент клубу «Прометей»

Продиктовано в номер

Прес-конференція на борту «Рейнбоу уоріер»

Як ми вже повідомляли, до Севастополя прибув головний корабель міжнародної екологічної організації Грінпис «Рейнбоу уоріер». На борту цього корабля відбулася прес-конференція. Представники Грінпису заявили, що їхня головна мета — повернути гігантське судно «С.С.Юнайтед Стейтс» у США, де цей корабель будувався і де азбест має бути розвантажений. «Якщо Севастополь прийме корабель, це дасть сигнал для такого поховання азбестових відходів іншими», — заявили представники Грінпису. Власник корабля турецький громадянин К.Садік-оглу повідомив на цій прес-конференції, що готовий надати всю інформацію щодо «С.С.Юнайтед Стейтс». Він сказав, що гарантує забрати азбест у Туреччину, якщо так вирішить влада Севастополя. Керівництво ж ВО «Севастопольський морський завод ім. С. Орджонікідзе» заявило, що підприємцям потрібен цей азбест.

І все ж остаточне рішення має прийняти комісія, створена за розпорядженням представника Президента України в Севастополі І.Єрмакова.

Шкода, що не примусили усе з'їсти на місці?

Як повідомила прес-служба обласного управління служби безпеки Чернігівщини, співробітники СБУ, прикордонники, працівники міліції перехопили вночі на кордоні з Росією караван з тринадцяти великовантажних та легкових автомашин з причепами. Контрабандисти намагалися вивезти за межі України 21 тонну олії, 33 тонни цибулі, 4,5 тонни помідорів, багато ящиків вершкового масла, горілки, а також апаратуру, жіноче та дитяче взуття. Затримано керівних осіб та представників Житомирського маслозаводу, колгоспів Миколаївщини та Херсонщини, малого підприємства «Посередник» на Дніпропетровщині.

Проти експериментів над суспільством

Українська партія солідарності і соціальної справедливості розповсюдила меморандум, у якому закликає «напередодні подій, які здатні відкрити нашому суспільству нові обнадійливі перспективи або відкинути країну в ще глибшу прірву хаосу», підтримати запропонований партією шлях побудови суспільства соціального партнерства, без злиднів і невпевненості у майбутньому. Партія закликала негайно покласти край пограбуванню народного майна в умовах обвальної інфляції і правового хаосу. Приватизація повинна проводитися методами, які давали б кошти на відновлення основних фондів у промисловості, а політика Національного банку України має сприяти розвиткові ініціативи комерційних банків у фінансуванні розвитку виробництва.

Хельсінки — Київ: будемо дружити

До Києва прибув лорд-мер Хельсінки Харі Раххало. Він зустрівся з представником Президента у столиці України Л.Косаківським. Підписано договір про дружбу і співробітництво.

У партіях і рухах

Республіканці — за суд над комунізмом

Кролевецька районна організація Української республіканської партії (УРП), що на Сумщині, аж ніяк не хоче миритися з комуністичною ідеологією. А тому вважає за необхідне, щоб центральний провід УРП звернувся до Президентів України Л.Кравчука, Росії — Б.Єльцина, Чехії — В.Гавела та глав інших посткомуністичних країн з пропозицією на державному рівні провести міжнародний суд над комуністичною теорією і практикою. Щоб зробити заборону компартій і пропаганди комуністичної ідеології законною.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

Курйози

СБУ не винна

Страхове товариство «Гарантія» довго не наважувалось, але все ж таки вирішило звернутися з скаргою-претензією до Чернігівського обласного управління СБУ на співробітника Сергія Симонця, який, користуючись службовим становищем, застрахував взяту в «Інкомбанку» на 500 тисяч карбованців позику і вже кілька місяців нічого нікому не повертає. Відсотки за користування цією сумою давно вже її перевершили майже вдвічі. Яке ж було здивування потерпілих, коли дізналися, що в штаті Служби безпеки такого безвідповідального працівника немає! Обвів довкола пальця страхових агентів новітній Остап Бендер.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Москва чи Старі Васюки?

Ідея «гросмейстера» Бендера, який колись увечері на вольському березі розгорнув теорію перетворення на Москву Старих Васюків, а заштатних старовасюківців на москвичів, схоже, не така вже пуста вигадка двох письменників. Після кількох десятиліть російської історії стає зрозуміло: не тільки пішак може стати ферзем (якщо тренуватися, звичайно), а й навіть забутий колись Богом та начальством куточок у змозі примусити поважати себе. Слово «регіон» нині не лише найпопулярніше в політичних суперечках про майбутню «державу Російську». Це ще й нове поняття, що явно відрізняється від того, якого змісту надавали йому творці тлумачних словників.

«Регіон» — особливий соціально-психологічний клімат, створюваний своїми політичними елітами зі своєю несхожою боротьбою за владу, ринки збуту, доходи.

Допоки в центрі вели між собою смертельний двобій владні структури, допоки панувало двовладдя, колишні окраїни захоплювали шматок за шматком дедалі нові права й повноваження. Ось уже і значною частиною бюджету можуть самі розпоряджатися, ось і муніципальна власність більшає день у день... А там, дивись-но, і до регіонального суверенітету дійде. Кількість суб'єктів федерації підскочила майже до ста, а «васюкинські» республіки взагалі вже не дивують. У багатьох регіонах місцеві Ради, знайшовши спільну мову з адміністраціями, призначуваними Президентом, об'єдналися під прапором відвоювання у центру дедалі нових та й нових владних повноважень у різних сферах спільного життя. У ті місяці Москві нічого не залишалось, як погоджуватися на умови «васюківців». Пригадаймо, що після відомого виступу Єльцина 21 вересня і опублікування знаменитого Указу №1400 найголовнішим питанням стало: як на це відреагують у регіонах? Його ставили коментатори популярних телепрограм, іменем регіону прикривалися пани Хасбулатов і Руцькой, котрі не переставали твердити про «суб'єктів». Але ті дуже стримано реагували і на Указ №1400, і на заклики Хасбулатова «рятувати юну російську демократію». Складалося враження, що на місцях байдужі до того, що відбувається в столиці. І якщо простих громадян зрозуміти можна — їх справді більше цікавить, чому немає хліба й масла, то вичікування місцевих начальників для багатьох у Москві було загадкою. Але це вичікування має свої важливі причини: «васюки» почали вважати себе «нью-Москвою».

Панорама

Не маю жодних ілюзій про фактичну силу наступних «шахових турнірів», насправді все прозаїчніше і жорсткіше. З одного боку, регіонам вдалося «вирвати» досить багато прав, що їх центру відразу аж ніяк не вдасться відібрати. А з другого, прийшло усвідомлення того, що саме російська глибинка, а не Москва, починає відігравати важливу роль у формуванні внутрішнього ринку держави. Сталося феномен, який уже колись був у російській історії: проти смути, як і в XVII столітті, виступили околиці, котрі, проте, усвідомили, що можуть цій смуті покласти край не шляхом формування бойових загонів, а саме спокоєм своїм і стриманістю, невтручанням у московську бійку. Помічено: ніколи (!) на місцях не поставало питання про пряму конфронтацію між виконавчою і законодавчою владами.

Центр у своєму протиборстві не помітив, як у регіонах справді склалася могутня політична еліта, підтримувана місцевими заможними людьми (не лише нуворишами (вискочнями), котрі забагатіли останнім часом, а й директорами великих державних підприємств, які теж можуть викласти під той чи інший проект значну суму). А коли так, то й співробітництво зі столичними вченими головами було значно полегшене.

Одним з центрів тяжіння нових політичних сил став Владимир, обласну адміністрацію якого очолив 33-річний Юрий Власов. Кажуть, розумний вчений, запрошували залишитися в аспірантурі МДУ, та він обрав іншу кар'єру — став головним в області два роки тому. Це саме Власову спало на думку зібрати на святій владимирській землі в Суздалі «мозковий центр» російського реформаторства, назвавши його просто, майже по-американськи, Суздаль-клуб. Запросив до нього різних відомих політиків і науковців з регіонів і столиці. Десь з літа вперше зібралися в клубі члени і гості. Ось кілька імен: Р.Абдулатіпов, С.Шахрай, Г.Явлинський, С.Сабуров та багато інших знаних осіб. У розважливих суперечках про майбутнє Росії (сама атмосфера сприяє цьому) мудрі голови доходять цікавих і зовсім несподіваних рішень. Та це лише один бік справи. Другий, важливіший, на мій погляд, — формування певного альянсу місцевих політиків нової хвилі господарювання зі столичними політиками й вченими. Напередодні виборів таке об'єднання може стати важливою силою у боротьбі за депутатський мандат у Державній думі й Федеральних зборах.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва—Суздаль.

Експрес-інформація

Зустріч з Послом США

Як повідомив прес-центр МЗС України, міністр закордонних справ Анатолій Зленко прийняв Посла США в Україні Уїльяма Міллера. Сторони обговорювали питання українсько-американських відносин у контексті недавнього візиту державного секретаря США Уорена Крістофера в Україну.

Росія попереджає

Росія посилить свої економічні та інші санкції проти будь-якої із сторін грузино-абхазького конфлікту, яка порушить умови перемир'я і перетне річку Інгурі, що розділяє супротивні сторони. Про це говориться в розповсюдженій заяві Міністерства закордонних справ Російської Федерації. У документі також наголошується: шлях до врегулювання конфлікту пролягає через Сочинські угоди та переговори про широкомасштабне політичне врегулювання конфлікту.

Тим часом у Грузії

Урядові війська республіки закріпилися на всіх стратегічно важливих позиціях у західній Грузії. Головний штаб військ переведено до Зугдіді. Проте деякі загони звіадистів продовжують чинити незначний опір. Переховуючись на території Абхазії, вони здійснюють бойові вилазки на власне грузинську територію.

Потрібен правовий фундамент

Питання розвитку економічних взаємовідносин України та Греції обговорили Посол України в цій державі Б.Корнієнко та міністр національної економіки Г.Еніматас. Сторони підкреслили, що нинішній стан відносин між двома державами ще не відповідає потенційним можливостям України та Греції. Тому наголошувалося на активізації співробітництва на урядовому та неурядовому рівнях, прискоренні розробки договірно-правової бази наших економічних і політичних взаємин.

Спецслужби не сплять

Мережу змовників, які планували створити незаконні збройні формування в Македонії, розкрито спецслужбами цієї держави. Ці загони змовники планували організовувати з етнічних албанців для боротьби за створення незалежної албанської держави на території Македонії. У результаті проведеної органами безпеки операції, заарештовано 8 чоловік, двоє з яких перебували на посаді заступників міністрів в уряді Македонії.

Дійшли думки

Запропоновані урядом Російської Федерації умови об'єднання грошових систем однаково неприйнятні і ставлять у невигідне економічне становище як Узбекистан, так і Казахстан. Такого висновку дійшли президенти І.Карімов та Н.Назарбаєв на зустрічі в Алмати, яка відбулася 10 листопада. Було заявлено, що керівники цих середньоазіатських країн домовилися про одночасне введення національних валют. Погоджено також рішення щодо взаємного зміцнення грошових систем обох держав.

Чортова дюжина

Списки депутатів до Державної думи від 13 партій і блоків зареєструвала Центральна виборча комісія РФ. Серед них — політичний рух «Выбор России», блок «Явлинский—Болдырев—Лукин», Аграрна партія Росії, Партія російської єдності та злагоди, Комуністична партія Росії та ряд інших. Восьми політичним об'єднанням відмовлено у реєстрації через те, що після ретельної перевірки у поданих ними підписних листах не виявилося потрібних 100 тисяч підписів виборців.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Вісті з Білорусі

А найгірше — автолюбителям

Нові правила ввозу і вивозу предметів, валюти і цінностей почали діяти в Білорусі. Вони визначені спеціальною постановою Ради Міністрів республіки.

Згідно з цим документом через кордон можна провозити предмети, за винятком транспортних засобів, придбані або одержані як подарунок і призначені для особистого користування громадян, без стягнення мита. Воно сплачується в розмірі 15 відсотків від вартості тільки на ті з них, що поставляються на адреси громадян республіки, і на спиртогорілчані вироби й вина, що ввозяться понад встановлені норми.

Доведеться чимало платити також і автолюбителям, які придбали за межами Білорусі транспортний засіб, у розмірі 0,1 долара США за один кубічний сантиметр робочого об'єму циліндра двигуна. При сплаті такого ж мита надано право продати або подарувати тимчасово ввезений транспортний засіб і тим, хто не є громадянином Білорусі. Не обкладається митом тільки та техніка, яка виробляється у країнах СНД.

До 15 мінімальних заробітних плат збільшено норму вивозу предметів, призначених для реалізації за межами республіки, або придбаних чи одержаних у подарунок у самій Білорусі.

Білінформ—Укрінформ.

Міста і люди

Столиця, мабуть, кожної держави, а слідом й інші міста країни, мають вулицю, яка стає своєрідним духовним центром міста. До цієї невід'ємної складової кожного населеного пункту у мешканців особливий пієтет. У Києві — Андріївський узвіз, у Москві — Арбат, у Парижі — Мулен Руж, а в Єрусалимі — Бен-Єгуда.

На знімку: ця зачинена для автомобілів вулиця в центрі ізраїльської столиці носить ім'я людини, яка внесла неоціненний вклад у відродження мови іврит. Займає вона всього кілька кварталів, але вміщує в собі окремий світ, який живе власним вуличним життям. У місцевих затишних кафе зустрічаються журналісти, щоб поділитися останніми новинами, тут похапцем переписують конспекти студенти, а місцеві зарубіжні бізнесмени укладають угоди за чашечкою кави. І все це під мелодії вуличних музикантів, які однаково вправно виконують як класику, так і сучасну музику. Тут можна зустріти і репатріантів з колишнього Радянського Союзу, які виконують відомі нам мелодії.

Фото Вернера БРАУНА.

Австралійський калейдоскоп

Триває судовий процес

над офіцером австралійської контррозвідки Джорджем Саділом, який звинувачується в шпигунстві на користь Росії. Правоохоронні органи Австралії зафіксували 37 випадків передачі секретної інформації, до якої був причетний звинувачений. Свого часу Джордж Саділ працював на посаді перекладача з російської, тоді ж, очевидно, і був завербований російськими спецслужбами.

Біженці стають громадянами

Надати громадянство 19 тисячам китайців та членам їх родин вирішив уряд Австралії. Ці люди переховувалися в Австралії з 1989 року — після кривавих подій в Пекіні. Незабаром австралійський уряд надасть громадянство ще 20 тисячам біженців з різних країн світу.

Жінки — проти сексуальної сваволі

Більш як 5 тисяч жінок взяло участь в демонстрації в Сіднеї. Вони протестують проти злочинів на сексуальному грунті та статевої сваволі чоловіків. Учасниці демонстрації скандували: «так» — означає «так», «ні» — означає «ні». Варто зазначити, що одним з основних поштовхів до проведення такої демонстрації стала заява одного з сіднейських суддів. Він, зокрема, наголосив, що коли дружина відмовляє своєму чоловікові — це тільки сексуальна гра.

Павло ХОРЕНЖЕНКО.

Сідней.

А як у них?

З Кишинева до міст СНД — лише поїздом

Ось уже другий місяць відмінено всі авіарейси до близького зарубіжжя. Літаком з Кишинева можна долетіти лише до Бухареста, Тель-Авіва і Франкфурта-на-Майні. Причина проста — немає пального.

Світлана ЧАЛА.

Пентагону не позаздриш

241 мільярд доларів передбачено виділити Пентагону на 1994 рік згідно з законопроектом, ухваленим днями конгресом США. Це на 13,5 мільярда менше, ніж у поточному році. Великих скорочень зазнали проекти розробки систем наземної протиракетної оборони. Тим часом 2,5 мільярда передбачено виділити на конверсію військової промисловості, а також на допомогу робітникам і службовцям, які втратять роботу внаслідок закриття військових підприємств.

Вернісаж новин

«Зірки» сцени — колезі

В Одесі відбувся концерт,що зібрав багатьох зірок сцени не тільки міста, а й інших країн. З'їхалися вони для участі у благодійному вечорі, кошти від якого підуть на лікування за рубежем відомого піаніста Юрія Кузнецова, нині тяжко хворого. На сцені Палацу студентів політехнічного інституту виступили такі блискучі джазові музиканти, як Володимир Чекасін (Вільнюс) і Сергій Терентьєв (Одеса), джаз-вокалісти Сергій Манукян (Таллінн) і Тетяна Боєва (Одеса), кіноактор і режисер Олександр Панкратов-Чорний (Москва) та бард Олександр Камінний (Одеса,) відомі групи «Найс» (Москва), «Маски» (Одеса) та інші. І хоча квитки були недешеві, та публіки не бракувало. Слід зазначити, багато одеситів вносять кошти на лікування свого улюбленого музиканта. Не черствіють, виходить, людські душі.

«Вікторія» є вікторія

Сцена Полтавського музично-драматичного театру імені Гоголя не вперше стає ареною навдивовиж цікавих виконавців сучасних бальних танців. Осінній парад грацій зібрав гостей з Маріуполя, Москви, Севастополя, інших міст. Гості з Криму — ансамбль «Вікторія» і став переможцем.

Цілує Патріарх руку кобзареві

Вісник Шевченківського національного заповідника «Чернеча гора», котрий побачив світ у Каневі, знайомить з науково-дослідною та культурно-просвітницькою діяльністю заповідника, його минувшиною, сьогоденням і перспективами розвитку, пропагує духовну спадщину великого Кобзаря, його роль в українському відродженні. На шпальтах видання - нові архівні знахідки про перепоховання поета, нариси про будівничого Шевченкового меморіалу Василя Кричевського, хранителя Тарасової могили Івана Ядловського. Вражає до глибини душі знімок невідомого автора, на якому Святійший Патріарх Київський і всієї України Мстислав цілує руку сивоглавому кобзареві - співцю Чернечої гори. Зроблений він 22 травня 1991 року, з нагоди 130 роковини перевезення праху великого сина України на рідну землю...

Гуцул, з яким фотографувалися всі

Виголосивши на міжнародній науково-практичній конференції «Духовна культура України: якій їй бути завтра?» (вона проходила в Луцьку) доповідь «Оселя «Чорногора» — центр української культури у Франції», відомий космацький майстер писанкарства і вишивки Дмитро Пожоджук пішов у «Містечко народних майстрів» експонувати свої вишивані рушники. Біля майстра в гуцульському народному костюмі подовгу затримувалися люди, щоб поспілкуватися, помилуватися його витворами. Одні просили у Дмитра автографа, інші — дозволу сфотографуватися. З ним фотографувалися заступник президента міжнародної асоціації фестивалів ЮНЕСКО Едвард Блажек, заступник бургомістра Влодави з Республіки Польща Анджей Садлик і, звичайно, гості з Австралії, Сербії, Франції, Канади, Запоріжжя, Криму, Тернополя, Києва, Донецька... Усе було, як на американських забавах, де залюбки фотографуються з індіанцями у національному вбранні.

За повідомленнями власних кореспондентів Георгія ВОРОТНЮКА, Григорія ГРИНЯ, Лідії ТИТАРЕНКО, а також агенції «Інтелект».

ПРО ПАНТЕОН ЖИВИХ І МЕРТВИХ

Пам'ять: думка оглядача

заговорили в кабінетах Київської держадміністрації

На цвинтар за... службовим ранжиром

Спершу мені здалося, що на 5-му поверсі Київської держадміністрації, у залі засідань, дорослі солідні люди розігрують любительський спектакль на потойбічну тему. А драматургійна колізія теми, хай Бог мене простить: як Лук'янівське кладовище перетворити на щось інше, зокрема на державний заповідник «Лук'янівський пантеон та національний пантеон», де (цитую одну з численних довідок Українського товариства охорони пам'яток історії та культури до високих інстанцій) «у майбутньому могли б бути зосереджені поховання найвизначніших громадян України та куди міг би бути перенесений прах тих визначних діячів нашої історії, культури і науки, що були поховані поза межами України». Зразу ж ловлю авторів довідки на неуважності: а де ж ховати «грішних» політиків? (Усім без винятку нині сущим політикам щиро зичу довголіття). І ще. В цьому постулаті зумисне чи ні, але вже закладений ранжир про табелі — визначний і найвизначніший... Та про це трохи нижче.

Щодо простих, звичайних людей, життєвий шлях котрих завершується тихо й непомітно, то з ними усе ясно (і в залі засідань ця обставина вочевидь ні в кого не викликала сумнівів): довічний прихисток їм автоматично відведений на ...надцятому кілометрі од Києва. Тут, як мовиться, питань нема. Близькі й родичі везуть їх приречено мовчки у бік Василькова чи ще в якийсь інший бік і про пантеони не мріють. Проблема тут одна — поховати б подешевше та без пекельних зволікань.

А от з найвизначнішими денщо складніше й мудріше, звісно. На 5-му поверсі неодноразово говорили з особливим пієтетом: такого пантеону для найвизначніших у світі нема. Як завжди, у нас цей прецедент і з'явиться. Та то досить суперечлива заявка. «Словник іншомовних слів» розшифровує поняття «пантеон» з безпристрасною науковою точністю: «1. Античний храм, присвячений богам. 2. Всі боги того чи іншого культу. 3. Архіт. Монументальна споруда, де поховано видатних діячів».

Перші два тлумачення, звісно, нас не обходять, то занадто — усілякі там боги, культи — ми вже не такі. А щодо третього, то прецеденти є. Наприклад, зовсім недалеко, правда, тепер уже у сусідній державі. Так, так, біля кремлівської стіни, а також отой самий пост N 1, на підступах до якого у містичному трепеті завмирали серця не одного покоління радянських людей. Так, пост N 1 вже знято. Що робити з прахом натхненника й організатора жовтневого перевороту — ще не ясно до кінця. Точаться невидимі баталії. А ще далі, в Китаї, на площі Тяньаньмень — пантеон Маоцзедуна... Ну, то незбагненний схід, і вони самі розберуться. А нам про своє думати.

Ми прожили 70 з гаком літ у режимі чіткої тоталітарної градації (тут доречна й випадкова гра слів — деградації) — що можна, а що ні. На цьому світі й та тому також. Звідси й пантеони біля кремлівської стіни, звідси й азіатське обожнювання поста N 1 (а був іще один пост — сталінський). Після холодного душу прозріння стало соромно і за себе, і за пости. А все одно дуже хочеться пантеону. Тобто нехай навіть підсвідомо, ненавмисне, але обов'язково, щоб градація, щоб ранжир, побудова за зростом, заслугою, значенням... Навіть на кладовищі.

Поки що невідомо, якими лінійками й циркулями вимірювати загадкові ознаки «най» і не дуже, може б, у родини чи близьких, друзів покійного спитати, що ж було його останнім побажанням. Та й хіба мало інших різних ситуацій у такому сакральному явищі, як смерть людини, коли рішення громадськості, якоїсь високої інстанції, навіть найкраще рішення, не може бути індульгенцією на істину. Хто, скажіть мені, спроможеться вирішити за нашого генія і великомученика Олександра Довженка (вічна йому пам'ять!), куди перевезти його прах з Москви — у пантеон чи на смиренний сільський цвинтар рідної Сосниці? Товариство охорони пам'яток? Міська ритуальна служба? Спілка письменників чи кінематографістів? Хто і за яким моральним правом візьме на себе таку честь і таку зухвалість? Дозволю собі висловити припущення, що навряд чи Олександр Петрович захотів би виструнчитися в труні в офіційному пантеоні... А проста сільська вчителька, котра виховала і політичних, і культурних діячів, і просто добрих, чесних людей, коли проб'є її остання хвилина, — у який пантеон їй буде приписано лягти? А орачеві-годувальникові, без мозолястих рук якого не відбувся б у цьому житті жоден діяч, — де йому звелено буде знайти останній свій притулок на землі, яку він плекав зранку до ночі?

О, рідна патологічна націленість випереджати, обганяти, бути першими! Поки ми займалися самообманом, були сліпі й глухі, світ логічно, за об'єктивними законами людського буття йшов уперед. А ми на допотопному велосипеді ще й досі обганяємо і ніяк не можемо остаточно зрозуміти, що ж сталося. Проте все до смішного просто — світ жив, будував, творив і... рухався. А ми тим часом існували — доганяли й переганяли, фатально наближалися до реального тупика. Тепер ми — в ньому, хоча каганець у ньому тупика все ж блимає.

А ми, засліплені абсурдною славою першопрохідців, ніяк не можемо втямити, що цей каганець кличе нас, підказує — треба мужньо повертатися «на круги своя». Поступово, трудолюбиво і чесно набувати ознак гомо сапієнс. І в ставленні до померлих також. Забули, як це робиться? Так звернімося до традицій — народних звичаїв, народної культури, зрештою, до духовного досвіду народу. Це джерело, на щастя, не пересихає.

Смерть примиряє всіх

«Ні, як можна будувати пантеон на Байковому кладовищі (а й такий варіант пропонувався — Л. Б.), коли там візаві — могили Грушевського і Щербицького!» — у праведному гніві вигукнула одна шановна пані на 5-му поверсі. Може, це й сакраментально, але я вважаю: то нехай і буде, як склалося. Так, парадоксальне, трагічне це сусідство і вочевидь небажане для жодної з сторін. Але... На французьких кладовищах сплять вічним сном в одних рядах комуністи й ті, хто воював по інший бік барикад. Сплять спокійно, і ніхто не ворушить їхній спокій. Навпаки — хтось турботливо кладе на могили квіти. Смерть примирила всіх. І пишних пантеонів у них нема. Де Голль похований у сімейній усипальниці в рідному містечку... Кенеді — поряд з простими солдатами на Арлінгтонському кладовищі. Його надгробок нічим не відрізняється від інших. А живі теж не ворогують. Більше того — у Франції ветераном війни вважається кожен, хто провоював на тому чи іншому боці 40 днів, і користуються вони однаковими пільгами!

Ні, я не кличу забувати трагічну нашу історію. Але ж у громадянських трагедіях гинуть не тільки герої, але й самотінні, окремішні люди, і нема їм числа. І не кличу до всепрощення. Нам до цього ще дуже далеко: каятися ми не вміємо. Хоча вважаю, що на шляху виживання нації стоїцизм, витримка, просто людяність, широкий погляд на проблеми нам украй необхідні. Поки що ми ображаємо стариків, принижуємо дітей, на побутовому й державному рівні цинічно пригноблюємо особистість — фанатизмом бідності, непримиренністю суджень, печерною освітою, примітивною медициною... останній притулок людини на землі зводимо у культ відносно особистих заслуг.

І не кваптеся, вельмишановні оборонці пам'яток нашої страдницької історії та культури, сипати на мою голову прокльони. Так, ви дуже багато зробили і робите, дай Боже вам здоров'я не втомитися на цьому тернистому шляху. Але є святе! Є щось більше, ніж визначна пам'ятка. Є життя людини. Її поява в цьому світі — не випадковість, як і її повернення до вічності. Таємницю смерті нікому не дано тривожити, а тим більше — втискати цей апофеоз життя у заплановані з благословення високих інстанцій рамки, розподіли, перенесення і перезахоронення.

«Диверсанти» - соціалісти

І ще одне. Що таке наші кладовища нині? Знущання з живих. Мені відомо з власного досвіду та й з досвіду інших, яка то страшна мука поховати рідну тобі людину, а потім провідати її могилку, наприклад, на Лісному кладовищі. Тут буквально з-за кожного дерева визирають якісь «бомжі», п'яниці, кримінальні типи... Ось куди треба закликати громадськість, щоб разом, а також з допомогою спонсорів упорядкувати ці сумні місця, розібратися з випадками хабарів, грабування та розорення могил. Лук'янівське кладовище потребує особливої уваги. Тут справді, як і на інших київських кладовищах, поховані й видатні кияни. Серед них чимало політичних діячів минулого, художників, окремі могили котрих досі не мають жодних знаків. Це стосується, скажімо, могили Миколи Мурашка. Тут же, і це відомо багатьом, стогнуть душі підступно убієнних «ворогів народу» в 34-37 роках, і на їхніх кістках — алеї.

За гігантоманією ми не вміємо помітити високі людські жести, наразі сказати б — скромний подвиг людини. Маю на увазі вчинок нашого видатного художника Сергія Шишка, який відшукав і на власні кошти впорядкував могили Богомазова і Пальмова. Увічнення пам'яті визначних українських майстрів пензля, чиїми творами захоплюється світ і чиї місця були безіменними на рідній землі, він вважав своїм святим обов'язком людини, молодшого за віком колеги. У нас не прийнято таким фактам приділяти належну увагу. Сергій Федорович найвірогідніше і не чекає слів подяки та захоплення. Це для нас важливо, щоб потім наслідувати доброту, увагу. Можливо, я б і не згадувала нараі про те, знаючи виняткову скромність й інтелігентність 83-річного художника, якби не пролунав телефонний дзвінок, коли дописувалися ці рядки. Обурений добродій доводив мені, що намір членів соціалістичної партії впорядкувати на Лук'янівському кладовищі могили — ідеологічна диверсія. Що тут скажеш? У таких випадках потрібен особливий перекладач, щоб розтлумачувати звичайні істини. Адже щирий, сердечний вчинок, навіть не міняючи політичні погляди, все одно хоч трохи, нехай навіть символічно, але ставить людину на шлях морального очищення. Не поділяючи політичних позицій соціалістичної партії, гадаю, що її бажання провести суботник на цвинтарі — то певний крок до християнського смирення. І це вже щось справжнє, а не туманно-надумане в глухих політиканських пристрастях. Тепер — хід за іншими партіями й не обов'язково тільки на кладовище. Живі теж волають про захист, суттєву допомогу, впорядкування такого розбурханого, тривожного життя.

Людмила БАРАНЕВИЧ.
Фото Зої ТЕРЕЩКОВОЇ.

На Бога надійся, а сам не пасуй

На Дніпропетровщині з'явилося Акціонерне товариство, котре взялося домогтися порозуміння між своїм регіоном та паливно-нафтовою Тюменню і уже розгорнуло, як запевняє президент цього товариства Юрій Гнєзділов, чесну діяльність на ринку енергетичних ресурсів.

— Адже досхочу і ледве не навввипередки розвелося у нас компаній і фірм, які наче з благородних поривань заходилися постачати в Україну бензин і дизельне паливо, а насправді воліють єдиного — нівроку розжитися сьогодні за рахунок непомірних цін, — каже Юрій Васильович. — Не ловлять, коротше, гав, поки ярмарок-шарварок, а не ринок. А ставимо перед собою іншу мету: приймаючи за пріоритети інтереси підприємців, трудових колективів, регіонів і загалом суспільства, працювати нарешті справді за новими, ринковими вимогами щодо зв'язків і стосунків, коли вони взаємоприйнятні і взаємовигідні, а найточніше — взаємно потрібні...

Одразу хочеться прокоментувати Юрія Гнєзділова. Він цілком має рацію, заявляючи, що якщо не домінують, то вистачає нині новоявлених усіляких комерційних і посередницьких структур, котрі ласі живитися на наших труднощах. Це тільки формально ринкові утворення. А насправді псевдофірми-пристосуванці, навіть фальшивки, які гребуть лише під себе. Я назвав би їх фірмами-підробками, що безсоромно й безкарно грабують народ і Україну, а не слугують реформуванням та розвою економіки. Це очевидність, яку пора вже розгледіти.

Та постає запитання: а чи є підстави сприймати за іншу компанію, котру очолює сам Юрій Гнєзділов, — Українсько-російське акціонерне фінансово-виробниче товариство «Гермес-Славутич»?

Його засновник з російського боку — досить відомий і пристойний. Це один з підрозділів авторитетного багатопрофільного концерну «Гермес» — «Гермес-Планета», створений Тюменсько-Московською нафтовою біржою. За перевіреними свідченнями знавців, йдеться про компанію, якій на просторах колишнього Союзу навряд чи знайдеться тепер рівна в торгівлі нафтопродуктами. А перелік українських партнерів очолює Дніпропетровський обком профспілки агропромислового комплексу, далі — низка підприємств, пов'язаних з металургійною і машинобудівною галузями. Отже, поважне зібралося товариство, стосовно порядності якого марно сумніватися.

— А завдання наше — поєднати паливно-енергетичні ресурси Сибіру, а заодно і його лісові багатства, з промисловим і сільськогосподарським потенціалом Придніпров'я, — уточнює насамкінець Юрій Гнєзділов.

Це теж є сенс прокоментувати. Як на мене, передусім з подачі директорського корпусу у нас «оволоділо масами» оманливе, або принаймні помилкове переконання, наче хтось чи не навмисне порвав економічні зв'язки, від того ми тепер і потерпаємо. Справді, потерпаємо. Не буду заперечувати і щодо фатальних помилок, допущених політиками, парламентами та урядами. Але ж постає просте, як дишло, запитання: хіба на рівні підприємців нічого не можна вдіяти, щоб поновити порване? Адже настають часи, коли контактувати мусимо за новими правилами, як то і ведеться у цивілізованому світі. І ні для кого не таємниця, що насамперед маємо сподіватися на ринкові відносини в межах колишнього Союзу. А у нас директори, яким раніше необтяжливо жилося, гуртом і порізно нарікають на порвані зв'язки, а натомість — теж гуртом і поодинці — кваплються ... в «привабливі» країни далекого зарубіжжя. Щоб знову і знову пересвідчуватися, що там ніхто нас не чекає?

То з цих міркувань мета, старання українсько-російської компанії «Гермес-Славутич» і поготів викликають симпатії. Годі скаржитися, шукати винуватців — пора працювати. Скажімо, Юрій Гнєзділов категорично не погоджується з тими, хто тепер повторює і повторює, наче Україна виявилася і бідною, і безпорадною. Насамперед є що запропонувати нафтовикам Тюмені: метал, особливо труби та відповідне устаткування, котрі й були зорієнтовані на освоєння та розробку паливних родовищ Сибіру. А потенційні можливості нафтопереробних підприємств Кременчука і Лисичанська, з якими «Гермес-Славутич» також знаходить спільну мову?

Якщо, коротше кажучи, виявляти підприємницьку наполегливість та підприємницькі хист і винахідливість, а ще обов'язково враховувати обопільні інтереси, то «навести мости» співробітництва — справа «техніки». Бо чекати манни з небес — це тепер з учорашньої опери. Сьогодні потрібно всім і самотужки крутитися...

«Гермес-Славутич» сказане підтверджує на практиці. Первинний статутний капітал акціонерного товариства становить п'ятдесят мільйонів карбованців. За півроку курс акцій першого випуску, номінальна вартість яких становила тисячу карбованців, зріс у два з половиною рази. Щойно засновники вирішили збільшити статутний фонд до п'яти мільярдів — аби, звичайно, нарощувати власні оберти, — і попит на бензинові «контакти» перевершив найсміливіші сподівання. Річ не лише в тому, що вони доступні навіть людям з мінімальними прибутками. Компанія сповідує щирість і відвертість, відкидає натяки на якісь там принципи закритості-зачиненості і обмеженої відповідальності. Чимало колгоспів і радгоспів області на проведення і літніх, і осінніх польових робіт отримували бензин та солярку за значно дешевшими цінами, ніж у комерційних і навіть державних структурах.

Тож давньогрецький бог Гермес, покровитель торгівлі і ремесел, виходить, не випадково завітав на Придніпров'я. Точніше, не випадково його зустріли привітно. Хоч тутешні гермесівці жартують, що на Бога надійся, а сам не пасуй. Або, як каже ще одна народна мудрість, — не все до Бога, треба і до розуму свого апелювати.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Підрізають крила

Це аксіома, що престиж держави — не лише її економічні й політичні здобутки, а й спортивні перемоги. Певне, зважаючи на це, ще за сталінських часів створено спортивний аеродром «Бузова» під Києвом.

Сьогодні переважна частина льотчиків, планеристів і парашутистів, що входять до збірної України, тренуються саме тут.

Та комісія з інвентаризації земель Києво-Святошинського району вирішила «підрізати крила» спортсменам. Мовляв, за пропозицією Бузівської сільської Ради аеродром, розташований на її землях, краще розорати. Посилаються при цьому не тільки на брак сільськогосподарських угідь у районі, а й на те, що Товариство сприяння обороні України (ТСОУ) в районі має аж два начебто однорідні об'єкти.

Та навряд чи невеличкий клаптик землі щось змінить у нашому сільському господарстві. А, як стверджує начальник Київського аероклубу В.Грибанов, призначення двох аеродромів у районі аж ніяк не однакове. До того ж спортивних аеродромів в Україні і так замало — лише десять. У Німеччині, приміром, їх тисячі.

Коли так, важко зрозуміти аргументи комісії. Втім, якщо врахувати, що до райського куточка, де розташований аеродром, уже прокладено всі комунікації і охочих поставити там дачні будинки не треба довго шукати, то зрозуміти дещо можна. Принаймні інші причини — не дуже переконливі...

Заступник голови Держкомзему України В.Губарєв запевнив, що рішення про передавання земельної ділянки радгоспові прийматимуть з урахуванням позиції ЦК ТСОУ, за яким вирішальне слово. Зрозуміло, в ТСОУ проти втрати аеродрому. Втім, остаточне слово таки за Держкомземом. До яких же аргументів там прислухаються?

Олексій БРЕУС.

Конфлікт

Той будує, той руйнує

Славне місто Мелітополь не пам'ятає такого навіть з часів найбільшого застою: щоб розпочате будівництво не просто заморозили, а ліквідували до «основанья» у прямому розумінні слова. А сталося ось що. Агробудівельне об'єднання «Резонанс» (воно входить до потужної підприємницької фірми, де президентом Олександр Йотко) вирішило подбати про поліпшення торговельного обслуговування мелітопольців у новому мікрорайоні по вулиці Брівла-Гайярд: спорудити на пустирі за власний кошт і власними силами меблевий магазин, який у перспективі став би універсальним. Невже в цьому було щось погане? Тим більше що за нинішньої скрути об'єктів соцкультпобуту в нових районах ніхто не будує, були б сили на розв'язання житлової проблеми.

«Резонанс» вкладає гроші в проект, дістає схвалення у головного архітектора міста, погоджує питання з усіма технічними службами, подає заяву до виконкому про виділення земельної ділянки. Позаду залишився найсерйозніший етап — засідання земельної комісії, яка покартала «Резонанс» за надмірну активність, але в принципі не заперечувала проти будівництва і рекомендувала, зокрема, виконкому зобов'язати «Резонанс» додатково узгодити всі питання з газовою службою міста.

Взагалі, це рядова ситуація, і вона не варта дірки з бублика, якби не амбіції голови виконкому Анатолія Мангула. З короткої бесіди з ним стало зрозуміло, що в Анатолія Ілліча давні претензії до ініціативного підприємця Олександра Йотка. В народі про такі претензії кажуть точно: «Жаба давить». А втрачає при цьому, як завжди, народ. Адже виконком таки прийняв рішення про знесення розпочатого будівництва меблевого магазину (а не про виділення ділянки). Отже, мешканці мікрорайону і надалі їздитимуть купувати до міста, а бюджет міста недоодержить десятки мільйонів карбованців. Мангул вдоволено резюмує, що виконком суворо дотримував букви закону.

Так, до письмового рішення про відведення ділянки «Резонанс» мав сидіти і чекати. Але агрооб'єднання розпочало роботи, бо принципових заперечень у жодних служб не було, а рішення виконкому — суто формальна справа. Та ба, Мангул посилається на букву закону, а не на здоровий глузд. Річ у тому, що сьогодні магазин уже став би до ладу, але на майданчику тижнів зо два йшов демонтаж. Пропали і гроші, і матеріали, і праця. Вони — не державні, але ж — у нашій державі. То на користь розбудові України така політика місцевих властей чи на шкоду? Варто було б про це подумати Мангулу і його команді (перший його заступник Любчинський сказав прямо: «А навіщо нам ще один магазин, коли полиці наших — порожні!»). Мені так і не показали оригіналів «історичного» рішення виконкому та протоколу засідання земельної комісії від 1 вересня цього року. Їх нібито друкують.

Не можна обійти й такого мотиву, як політичне протистояння Мангула—Йотка. Всім відомо, що виконком підтримує шовіністично настроєну газету «Мелитопольские ведомости». А фірма Йотка утворила фонд «Відродження» і вкладає гроші в розвиток української культури, літератури (видано книгу місцевого дослідника В.Тимофєєва про голодомор-33 — «Неоголошена війна», виготовлено меморіальну дошку на честь Дмитра Донцова тощо). У той же час місцева влада нехтує навіть укази Президента. Найяскравіший приклад — мовчання з приводу подій 33-го року в дні Скорботи в Україні на початку вересня...

Дехто з оточення, яке висувало А.Мангула на голову, розчаровується у ньому. Категоричність щодо «Резонансу» пояснюють бажанням зажити в мелітопольців більшого авторитету. Та хіба той має авторитет, хто руйнує, а не той, хто будує?

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запорізька область.

Екран подій

Тривожні цифри

Торік пасажирський транспорт Волині виконав 1 мільйон 482 тисячі 583 рейси, через брак пального зірвано 359400. За 9 місяців цього року виконано 674145 рейсів, зірвано майже 542 тисячі.

Ось головна причина, чому сьогодні на Волині, щоб дістатися з обласного чи районного центрів до села, люди ходять пішки за 15-20 кілометрів і більше. Але, як сказав головний інженер Волинського об'єднання автомобільного транспорту Федір Корецький, поліпшення в обслуговуванні населення області пасажирським транспортом не передбачається. Причина — брак пально-мастильних матеріалів.

Більше того, через день-два може статися так, що до хлібопекарень Луцька не буде чим завезти борошна. З'ясовується, що житнє борошно з Володимира-Волинського возять до Луцька за 70 кілометрів, а з Луцька — за 90 кілометрів у Нововолинськ. То, може, варто подбати про те, щоб борошно для хлібовипікання було в кожній пекарні на Волині?

Канадці нарікають, але зв'язків не розривають

У Чернівцях знову побував президент канадської фірми «Імпекс Оверсіс ЛТД» Пауль Апельбаум, який заснував на Буковині спільне підприємство «Компекс». Спершу воно провадило тільки торговельні операції. Але підрозділ вирішив розширити рамки діяльності. Канадська сторона братиме участь у спорудженні нового мікрорайону в Чернівцях за світовими стандартами, а також надсучасного комерційного центру.

Пан Апельбаум поскаржився журналістам, що в Україні — найнесприятливіші умови для іноземного інвестування, але співпрацю з буковинцями він продовжуватиме, живучи надією на те, що перепони невдовзі буде усунено.

Двигун-універсал

Одне з небагатьох полтавських підприємств, яке не тільки тримається на плаву, а й працює на перспективу, — завод «Електромотор». Його спеціалісти освоїли випуск нового однофазного двигуна потужністю 1,5 кіловата. Використавши його, виробниче об'єднання «Знамя» виготовило дослідний зразок деревообробного верстата, який виконує понад 20 операцій.

Молодіжна біржа праці дає шанс

Молодіжну біржу праці створено при Харківському регіональному центрі соціальної служби молоді «Довір'я». Основне її призначення — вивчення попиту на молоді робочі руки та ясні голови, забезпечення населення, що не працює, особливо молоді, робочими місцями.

Нова фірма має намір зібрати й узагальнити з допомогою комп'ютера всю інформацію про вакансії на державних підприємствах, у комерційних структурах та у приватному секторі економіки. Особлива увага — відомостям про роботу за сумісництвом. Це передовсім цікавить студентів. На стипендію завжди було важко прожити, а сьогодні — неможливо.

Через молодіжну біржу праці студент може влаштуватися репетитором, домашнім учителем, найнятися на роботу з догляду за хворим, малолітніми дітьми, знайти місце на виробництві з неповним робочим днем. Підлітків, котрі не мають професії, біржа готова направити до центру профорієнтації, де безплатно можна здобути саме ту спеціальність, яка має попит. В одній із місцевих газет регулярно друкуватимуть біржову анкету для тих, хто шукає роботу, і для роботодавців.

І ще одна категорія населення в особливому полі зору біржі. Йдеться про інвалідів. Молодіжна біржа відкриває курси, створює додаткові робочі місця, планує за пайовою участю з підприємствами міста створювати цехи, де змогли б знайти посильну роботу і підтримати себе «на плаву» саме ці люди.

Хоч і не Останкіно, а все ж...

Найвищою спорудою на Полтавщині стане монолітна димова труба Кременчуцької теплоелектроцентралі 330 метрів заввишки. Будівельники уже «пройшли» 120-метрову позначку. Споруджує об'єкт відома акціонерна фірма «Спецзалізобетон», яка свого часу підняла у піднебесся Останкінську телевежу заввишки 533,3 метра, а ще споруди у Вільнюсі, Таллінні, Баку... Якість робіт контролює лазер.

За повідомленнями наших власних кореспондентів В. БЕРЕКЕТИ, В. БАБУХА, Г. ГРИНЯ та М. КОСОГО.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» з 1 січня 1994 року.

2. Доручити Кабінету Міністрів України:

до 1 січня 1994 року прийняти необхідні нормативні акти щодо застосування Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», розробити механізм відповідальності посадових осіб і громадян за його порушення, а також забезпечити виготовлення та визначити порядок видачі посвідчень і знаків ветеранів війни;

привести рішення Уряду України у відповідність з прийнятим Законом;

забезпечити перегляд і скасування центральними органами державної виконавчої влади їх нормативних актів, що суперечать цьому Закону;

визначити механізм фінансового і економічного забезпечення виконання цього Закону.

3. До приведення законодавства України у відповідність із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» застосовуються акти законодавства України і колишнього Союзу РСР, якщо вони не суперечать цьому Закону.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ,
22 жовтня 1993 року.

Цей Закон визначає правовий статус ветеранів війни, забезпечує створення належних умов для їх життєзабезпечення, сприяє формуванню в суспільстві шанобливого ставлення до них.

РОЗДІЛ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні завдання Закону

Закон спрямований на захист ветеранів війни шляхом:

створення належних умов для підтримання здоров'я й активного довголіття;

організації соціального та інших видів обслуговування, зміцнення матеріально-технічної бази створених для цієї мети закладів і служб та підготовки відповідних спеціалістів;

виконання цільових програм соціального і правового захисту ветеранів війни;

надання пільг, переваг та соціальних гарантій у процесі трудової діяльності відповідно до професійної підготовки і з урахуванням стану здоров'я.

Стаття 2. Законодавство про статус ветеранів війни та гарантії їх соціального захисту

Законодавство України про статус ветеранів війни та їх соціальні гарантії складається з цього Закону та інших актів законодавства України.

Місцеві Ради народних депутатів України, підприємства, установи та організації мають право за рахунок власних коштів і благодійних надходжень встановлювати додаткові гарантії щодо соціального захисту ветеранів війни.

Стаття 3. Міжнародні договори України

Якщо міжнародними договорами або угодами, в яких бере участь Україна, встановлені більш високі вимоги щодо захисту ветеранів війни ніж ті, що їх містить законодавство України, то застосовуються норми міжнародного договору або міжнародної угоди.

РОЗДІЛ II
ПОНЯТТЯ І ЗМІСТ СТАТУСУ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ТА ОСІБ, НА ЯКИХ ПОШИРЮЄТЬСЯ ЧИННІСТЬ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 4. Ветерани війни

Ветеранами війни є особи, які брали участь у захисті Батьківщини чи в бойових діях на території інших держав.

До ветеранів війни належать: учасники бойових дій, інваліди війни, учасники війни.

Стаття 5. Учасники бойових дій

Учасниками бойових дій є особи, які брали участь у виконанні бойових завдань по захисту Батьківщини у складі військових підрозділів, з'єднань, об'єднань всіх видів і родів військ Збройних Сил діючої армії (флоту), партизанських загонах і підпіллі та інших формуваннях як у воєнний, так і у мирний час*.

Стаття 6. Особи, які належать до учасників бойових дій

Учасниками бойових дій визнаються:

1) військовослужбовці, які проходили службу у військових підрозділах, частинах, штабах і установах, що входили до складу діючої армії в період громадянської та Великої Вітчизняної воєн, під час інших бойових операцій по захисту Батьківщини, партизани і підпільники громадянської та Великої Вітчизняної воєн;

2) учасники бойових дій на території інших країн — військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського Флоту, Комітету державної безпеки, особи рядового, начальницького складу і військовослужбовці Міністерства внутрішніх справ колишнього СРСР, працівники відповідних категорій, які за рішенням Уряду колишнього СРСР проходили службу чи працювали в державах, де в цей період велися бойові дії. Перелік таких держав, періоди бойових дій в них та категорії працівників визначаються Кабінетом Міністрів України;

3) військовослужбовці, а також особи начальницького і рядового складу органів Міністерства внутрішніх справ і органів Комітету державної безпеки колишнього СРСР, які в період Великої Вітчизняної війни проходили службу в містах, участь в обороні яких зараховується до вислуги років для призначення пенсії на пільгових умовах, встановлених для військовослужбовців частин діючої армії;

4) особи вільнонайманого складу Збройних Сил, військ і органів Міністерства внутрішніх справ і Комітету державної безпеки колишнього СРСР, які займали штатні посади у військових підрозділах, частинах, штабах і установах, що входили до складу діючої армії в період Великої Вітчизняної війни та інші періоди ведення бойових дій або перебували в ці періоди у містах, участь в обороні яких зараховується до вислуги років для призначення пенсії на пільгових умовах, встановлених для військовослужбовців частин діючої армії;

5) колишні військовослужбовці, особи вільнонайманого складу, а також колишні бійці винищувальних батальйонів, взводів і загонів захисту народу і інших формувань, що брали безпосередню участь у бойових операціях по ліквідації диверсійно-терористичних груп фашистської Німеччини на території колишнього Союзу РСР;

6) працівники спеціальних формувань Народного комісаріату шляхів, Народного комісаріату зв'язку, Народного комісаріату охорони здоров'я, плаваючого складу промислових і транспортних суден і льотно-підйомного складу авіації Народного комісаріату рибної промисловості колишнього СРСР, морського і річкового флоту, льотно-підйомного складу авіації Головного управління Північного морського шляху, переведених у період Великої Вітчизняної війни на становище осіб, що перебували у лавах Червоної Армії і виконували завдання в інтересах армії і флоту в межах тилових кордонів діючих фронтів або оперативних зон діючих флотів, а також члени екіпажів суден транспортного флоту, які були захоплені в портах фашистської Німеччини 22 червня 1941 року на порушення Конвенції про становище ворожих торгових суден на початку воєнних дій (Гаага — 1907 р.);

7) особи, які в період Великої Вітчизняної війни перебували у складі частин і підрозділів діючої армії і флоту як сини полків і юнги до досягнення ними повноліття;

8) особи, які були залучені командуванням військових частин до розмінування полів та об'єктів народного господарства, та особи, які на мінних тральщиках брали участь у траленні бойових мін у територіальних і нейтральних водах у воєнний і повоєнний час;

9) вояки Української повстанчої армії, які брали участь у бойових діях проти німецько-фашистських загарбників на тимчасово окупованій ними території України в 1941—1944 роках, які не вчинили злочинів проти миру і людства, та ті, що реабілітовані відповідно до Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні».

Стаття 7. Особи, які належать до інвалідів війни

До інвалідів війни належать особи з числа військовослужбовців діючої армії і флоту, партизанів, підпільників, працівників і колгоспників, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних при захисті Батьківщини, виконанні інших обов'язків військової служби (службових обов'язків), або захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з'єднаннях, підпільних організаціях і групах та інших формуваннях, визнаних такими законодавством України, в районі воєнних дій, на прифронтових дільницях залізниць, на спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз та аеродромів в період Великої Вітчизняної війни чи з участю у бойових діях у мирний час.

До інвалідів війни належать також особи з числа:

1) військовослужбовців, осіб вільнонайманого складу, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних при захисті Батьківщини, при виконанні інших обов'язків військової служби, чи внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті в інші періоди, а також інваліди з числа партизанів громадянської війни;

2) осіб начальницького і рядового складу органів Міністерства внутрішніх справ і органів Комітету державної безпеки колишнього СРСР, Міністерства внутрішніх справ України і Служби безпеки України та інших військових формувань, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних при виконанні службових обов'язків;

3) малолітніх (яким на момент ув'язнення не виповнилося 14 років) в'язнів фашистських концтаборів та інших місць примусового тримання;

4) осіб, які стали інвалідами внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних у районах бойових дій в період Великої Вітчизняної війни та від вибухових речовин у повоєнний період, а також при виконанні робіт по розмінуванню;

5) військовослужбовців, осіб вільнонайманого складу, а також колишніх бійців винищувальних батальйонів, взводів і загонів захисту народу та інших осіб, які брали безпосередню участь у бойових операціях по ліквідації диверсійно-терористичних груп на території колишнього Союзу РСР і стали інвалідами внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних при виконанні службових обов'язків у цих батальйонах, взводах і загонах в період з 22 червня 1941 року по 31 грудня 1954 року;

6) учасників бойових дій на території інших держав, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаного з перебуванням в цих державах.

Стаття 8. Учасники війни

Учасниками війни визнаються військовослужбовці, які в період війни проходили військову службу у Збройних Силах колишнього СРСР, трудівники тилу, а також інші особи, передбачені цим Законом.

Стаття 9. Особи, які належать до учасників війни

Учасниками війни вважаються:

1) військовослужбовці, які проходили військову службу у Збройних Силах колишнього СРСР в період Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років;

2) особи, які працювали у період Великої Вітчизняної війни в тилу — на підприємствах, в установах, організаціях і колгоспах;

3) члени груп самозахисту об'єктових і аварійних команд місцевої протиповітряної оборони, народного ополчення, що діяли в період Великої Вітчизняної війни;

4) особи, які у період Великої Вітчизняної війни перебували в складі армії і флоту як сини полків та юнги до досягнення повноліття;

5) колишні в'язні концтаборів, гетто та інших місць примусового тримання в період другої світової війни; особи, які були насильно вивезені з території колишнього СРСР у період Великої Вітчизняної війни на території держав, що були в стані війни з СРСР, або окуповані фашистською Німеччиною, якщо вони не вчинили в цей період злочинів проти Батьківщини;

6) працівники сфери культурного обслуговування фронтів, які виступали перед воїнами діючої армії (флоту) в період Великої Вітчизняної війни;

7) особи, які в період з 8 вересня 1941 року по 27 січня 1944 року працювали на підприємствах, в установах і організаціях міста Ленінграда і нагороджені медаллю «За оборону Ленінграда» та особи, нагороджені знаком «Жителю блокадного Ленінграда»;

8) працівники, які на контрактній основі направлялись на роботу в Республіку Афганістан у період з 1 груд[ня] 1979 року по грудень 19[89] року і не входили до складу обмеженого контингенту радянських військ.

Стаття 10. Особи, на яких поширюється чинність цього Закону

Чинність цього Закону поширюється на:

1) сім'ї військовослужбовців, партизанів, підпільників, учасників бойових дій на території інших держав, прирівняних до них осіб, перелічених у статтях 6 і 9, які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних при захисті Батьківщини або при виконанні інших обов'язків військової служби (службових обов'язків), а також внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті чи на території інших держ[ав] впродовж воєнних дій та к[он]фліктів;

сім'ї загиблих під час Великої Вітчизняної війни осіб з числа особового складу груп самозахисту об'єктових та аварійних команд місцевої протиповітряної оборони, сім'ї загиблих працівників госпіталів і лікарень міст Ленінграда, Сталінграда, Одеси, Севастополя.

До членів сімей загиблих (тих, які пропали безвісти) військовослужбовців, партизанів та інших осіб, перелічених у цій статті, належать:

утриманці загиблого або того, хто пропав безвісти, яким у зв'язку з цим виплачується пенсія;

батьки;

подружжя, яке не взяло повторний шлюб, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;

діти, які не мають своїх сімей;

діти, які мають свої сім'ї, але стали інвалідами до досягнення повноліття;

діти, батьки яких загинули або пропали безвісти;

2) дружин (чоловіків) померлих інвалідів Великої Вітчизняної війни, а також дружин (чоловіків) померлих учасників війни і бойових дій, партизанів і підпільників, визнаних за життя інвалідами від загального захво-

(Продовження на 9-й стор.).

* **Перелік підрозділів, що входили до складу діючої армії, та інших формувань визначається Кабінетом Міністрів України.**

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту

(Продовження. Початок на 8-й стор.).

рювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге.

Стаття 11. Особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною

Особами, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, вважаються Герої Радянського Союзу, особи, нагороджені орденом Слави трьох ступенів, а також Герої Соціалістичної Праці, які удостоєні цього звання в період Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.

РОЗДІЛ III
ПІЛЬГИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ ТА ГАРАНТІЇ ЇХ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Стаття 12. Пільги учасникам бойових дій

Учасникам бойових дій (статті 5, 6) надаються такі пільги:

1) безплатне одержання ліків за рецептами лікарів;

2) першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);

3) безплатне щорічне забезпечення санаторно-курортним лікуванням, а також компенсація вартості самостійного санаторно-курортного лікування;

4) 75-процентна знижка плати за жилу площу в межах норм, передбачених чинним законодавством;

5) 75-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією і іншими послугами);

6) 75-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;

7) безплатний проїзд всіма видами міського пасажирського транспорту (за винятком таксі), автомобільним транспортом загального користування (за винятком таксі) в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів в межах області (Республіки Крим) за місцем проживання;

8) користування при виході на пенсію чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

9) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

10) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

11) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

12) використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час, а також одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік;

13) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємства, установи, організації;

14) першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та на першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом.

Учасники бойових дій, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, забезпечуються жилою площею, у тому числі за рахунок жилої площі, що передається міністерствами, іншими центральними органами державної виконавчої влади, підприємствами та організаціями у розпорядження місцевих Рад народних депутатів України та місцевих державних адміністрацій, — протягом двох років з дня взяття на квартирний облік;

15) одержання позики на індивідуальне (кооперативне) житлове будівництво з погашенням її протягом 10 років, починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва, а також одержання позики для будівництва або придбання дачних будинків і благоустрою садових ділянок;

16) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків;

17) безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, незалежно від наявності залізничного сполучення, або проїзд один раз на рік (туди і назад) вказаними видами транспорту з 50-процентною знижкою;

18) звільнення від сплати прибуткового податку з усіх одержуваних ними доходів, податку з власників транспортних засобів, земельного податку;

19) позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20 процентів від тарифів вартості основних та 50 процентів — додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів;

20) першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

21) позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також на обслуговування службами соціального захисту населення вдома. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за цим ветераном війни, в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством;

22) учасникам бойових дій на території інших держав надається право на позаконкурсний вступ до вищих навчальних закладів та переважне право на вступ до професійно-технічних навчальних закладів і на курси для одержання відповідних професій.

За бажанням учасників бойових дій їм замість пільг, передбачених пунктами 2—6 цієї статті, може надаватися грошова компенсація. Розмір і порядок надання компенсації визначаються Кабінетом Міністрів України.

Учасникам бойових дій пенсії підвищуються в розмірі мінімальної пенсії за віком.

Стаття 13. Пільги інвалідам війни

Інвалідам війни та прирівняним до них особам (стаття 7) надаються такі пільги:

1) безплатне одержання ліків за рецептами лікарів;

2) позачергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів), безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами;

3) безплатне позачергове щорічне забезпечення санітарно-курортним лікуванням.

Інваліди війни забезпечуються путівками відповідно органами соціального захисту населення, охорони здоров'я, Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державним комітетом у справах охорони державного кордону України та іншими органами за місцем перебування на обліку.

За бажанням інвалідів замість путівки до санаторію, профілакторію або будинку відпочинку вони можуть один раз на два роки одержувати грошову компенсацію: інваліди війни I—II груп — у розмірі середньої вартості путівки, інваліди війни III групи — 75 процентів середньої вартості путівки;

4) 100-процентна знижка плати за жилу площу в межах норм, передбачених чинним законодавством;

5) 100-процентна знижка плати за користування комунальними послугами, газом, електроенергією і іншими послугами;

6) 100-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;

7) безплатний проїзд всіма видами міського пасажирського транспорту (за винятком таксі), автомобільним транспортом загального користування (за винятком таксі) в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів в межах області (Республіки Крим) за місцем проживання. Це право поширюється і на особу, яка супроводжує інваліда I групи;

8) позачерговий безплатний капітальний ремонт власних жилих будинків і першочерговий поточний ремонт жилих будинків і квартир;

9) позачергове обслуговування амбулаторно-поліклінічними закладами, а також позачергова госпіталізація;

10) позачергове безплатне встановлення квартирних телефонів і позачергове користування всіма послугами зв'язку. Абонементна плата за користування квартирним телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів;

11) користування при виході на пенсію чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

12) право на щорічне медичне обстеження і диспансеризацію із залученням необхідних спеціалістів;

13) позачергове працевлаштування за спеціальністю відповідно до підготовки та висновків медико-соціальної експертизи.

Праця інвалідів війни регулюється відповідними нормами законодавства України про працю і соціальний захист інвалідів;

14) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємств, установ, організацій;

15) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності працюючим інвалідам війни в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

16) виплата працюючим інвалідам допомоги по тимчасовій непрацездатності до 4 місяців підряд або до 5 місяців протягом календарного року, а також допомоги по державному соціальному страхуванню за весь період перебування в санаторії з урахуванням проїзду туди і назад у разі, коли для лікування не вистачає щорічної і додаткової відпусток;

17) використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час, а також на одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік;

18) позачергове забезпечення житлом осіб, які потребують поліпшення житлових умов, у тому числі за рахунок жилої площі, що передається міністерствами, іншими центральними органами державної виконавчої влади, підприємствами та організаціями у розпорядження місцевих Рад народних депутатів України та місцевих державних адміністрацій. Особи, зазначені в цій статті, забезпечуються жилою площею протягом двох років з дня взяття на квартирний облік, а інваліди I групи з числа учасників бойових дій на території інших країн — протягом року.

Органи державної виконавчої влади, виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів зобов'язані подавати допомогу інвалідам війни у будівництві індивідуальних жилих будинків. Земельні ділянки для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва відводяться зазначеним особам у першочерговому порядку;

19) одержання позики на індивідуальне (кооперативне) житлове будівництво з погашенням протягом 10 років, починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок;

20) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків. Гаражі, стоянки для транспортних засобів інвалідів війни, які мають медичні показання на забезпечення транспортом, як правило, споруджуються поблизу будинків;

21) інвалідам I і II груп надається право безплатного проїзду один раз на рік (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, а особам, які супроводжують інвалідів I групи (не більше одного супроводжуючого), та інвалідам III групи — 50-процентна знижка з вартості проїзду один раз на рік (туди і назад) вказаними видами транспорту;

22) позачергове безплатне забезпечення автомобілем «Запорожець» (при наявності медичних показань) у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України;

23) звільнення від сплати податків, зборів і мита всіх видів та земельного податку;

24) звільнення від орендної плати за нежилі приміщення, що орендуються інвалідами війни під гаражі для спеціальних засобів пересування (автомобілів, мотоколясок, велоколясок тощо);

25) позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також на обслуговування службами соціального захисту населення вдома. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за цим інвалідом, в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством;

26) позачергове обслуговування підприємствами, установами, організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту.

За бажанням інвалідів війни їм замість пільг, передбачених пунктами 2—6 цієї статті, може надаватися грошова компенсація. Розмір і порядок надання компенсації визначаються Кабінетом Міністрів України.

Інвалідам війни пенсії підвищуються: інвалідам I, II груп — у розмірі трьох мінімальних пенсій за віком, III групи — півтори мінімальні пенсії за віком.

Стаття 14. Пільги для учасників війни

Учасникам війни (статті 8, 9) надаються такі пільги:

1) безплатне одержання ліків за рецептами лікарів;

2) безплатне першочергове зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);

3) безплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням — один раз на два роки, а також компенсація вартості самостійного санаторно-курортного лікування;

4) 50-процентна знижка плати за жилу площу в межах норм, передбачених чинним законодавством;

5) 50-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газ, електроенергія та інші види послуг);

6) 50-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;

7) безплатний проїзд всіма видами міського пасажирського транспорту (за винятком таксі), автомобільним транспортом загального користування (за винятком таксі) в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів в межах

(Продовження на 10-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту

(Продовження. Початок на 8—9-й стор.).

області (Республіки Крим) за місцем проживання;

8) користування при виході на пенсію чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

9) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

10) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

11) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

12) використання чергової відпустки у зручний для них час; одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік;

13) першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом;

14) одержання позики на індивідуальне (кооперативне) житлове будівництво з погашенням її протягом 10 років, починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва, а також одержання позики для будівництва або придбання дачних будинків і благоустрою садових ділянок;

15) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків, технічне обслуговування та забезпечення стоянками транспортних засобів;

16) безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом незалежно від наявності залізничного сполучення або проїзд один раз на рік (туди і назад) вказаними видами транспорту з 50-процентною знижкою;

17) звільнення від сплати прибуткового податку з усіх одержуваних доходів, податку з власників транспортних засобів, земельного податку;

18) позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення телефонів (оплата у розмірі 20 процентів від тарифів вартості основних та 50 процентів додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів.

Порядок користування послугами та оплати за встановлення квартирних телефонів визначається Кабінетом Міністрів України;

19) першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

20) позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також обслуговування службами соціального захисту населення вдома. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за учасником війни, в порядку і розмірах, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

За бажанням учасників війни замість пільг, передбачених пунктами 2—6 цієї статті, може надаватися грошова компенсація. Розмір і порядок надання компенсації визначаються Кабінетом Міністрів України.

Учасникам війни пенсії підвищуються на 50 процентів мінімальної пенсії за віком.

Стаття 15. Пільги особам, на яких поширюється чинність цього Закону

Особам, на яких поширюється чинність цього Закону (стаття 10), надаються такі пільги:

1) безплатне одержання ліків за рецептами лікарів;

2) безплатне першочергове зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);

3) безплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням один раз на два роки, а також компенсація вартості самостійного санаторно-курортного лікування;

4) 50-процентна знижка плати за жилу площу в межах норм, передбачених чинним законодавством;

5) 50-процентна знижка плати за користування комунальними послугами (газом, електроенергією і іншими послугами);

6) 50-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;

7) безплатний проїзд всіма видами міського пасажирського транспорту (за винятком таксі), автомобільним транспортом загального користування (за винятком таксі) в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів в межах області (Республіки Крим) за місцем проживання;

8) позачерговий безплатний капітальний ремонт власних жилих будинків і першочерговий поточний ремонт жилих будинків і квартир;

9) користування при виході на пенсію чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

10) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

11) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

12) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

13) використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час; одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік;

14) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування в разі ліквідації підприємства, установи, організації;

15) позачергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, у тому числі за рахунок жилої площі, що передається міністерствами, іншими центральними органами державної виконавчої влади, підприємствами та організаціями у розпорядження місцевих Рад народних депутатів України та місцевих державних адміністрацій.

Органи державної виконавчої влади, виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів зобов'язані подавати допомогу інвалідам війни і сім'ям загиблих військовослужбовців у будівництві індивідуальних жилих будинків. Земельні ділянки для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва відводяться зазначеним особам у першочерговому порядку.

16) одержання позики на індивідуальне (кооперативне) житлове будівництво з погашенням її протягом 10 років, починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва, а також одержання позики для будівництва або придбання дачних будинків і благоустрою садових ділянок;

17) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків, технічне обслуговування та забезпечення стоянками транспортних засобів;

18) безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом незалежно від наявності залізничного сполучення або проїзд один раз на рік (туди і назад) вказаними видами транспорту з 50-процентною знижкою;

19) звільнення від сплати прибуткового податку з усіх одержуваних доходів, податку з власників транспортних засобів, земельного податку;

20) позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20 процентів від тарифів вартості основних та 50 процентів — додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів.

Порядок користування послугами зв'язку та оплати за встановлення квартирних телефонів визначається Кабінетом Міністрів України;

21) першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

22) позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також обслуговування службами соціального захисту населення вдома. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за ветераном війни, в порядку і розмірах, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

За бажанням зазначених вище осіб їм замість пільг, передбачених пунктами 2—6 цієї статті, може надаватися грошова компенсація. Розмір і порядок надання компенсації визначаються Кабінетом Міністрів України.

Членам сімей загиблих військовослужбовців і прирівняним до них особам, дружинам (чоловікам) померлих учасників бойових дій і війни пенсії підвищуються на 50 процентів мінімальної пенсії за віком.

Стаття 16. Пільги для осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною

Особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною (стаття 11), надаються такі пільги:

1) надбавки до пенсій, які вони отримують, у розмірі 200 процентів мінімальної пенсії за віком;

2) звільнення від сплати всіх видів податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету;

3) першочергове безплатне особисте і безплатне членів сім'ї (дружини (чоловіка) і дітей віком до 18 років) обслуговування в амбулаторно-поліклінічних закладах усіх типів та видів, позачергова безплатна особиста і безплатна членів сім'ї (дружини (чоловіка) і дітей віком до 18 років) госпіталізація і лікування у стаціонарах, госпіталях, лікарнях, а також збереження безплатного обслуговування зазначених осіб у поліклініках та інших медичних закладах, до яких вони були прикріплені у період роботи до виходу на пенсію. Зазначені пільги зберігаються за одним із подружжя, що пережило, і дітьми віком до 18 років;

4) першочергове безплатне забезпечення ліками, що придбані за рецептами лікаря, доставка за його висновком ліків додому;

5) безплатне виготовлення і ремонт зубних протезів (крім виготовлених з дорогоцінних металів);

6) першочергове одержання в поліклініці чи за місцем останньої роботи безплатної путівки у санаторій, профілакторій або будинок відпочинку один раз на рік, а членам їх сімей (дружині (чоловіку) і дітям віком до 18 років) — за 25 процентів вартості. При цьому путівки для санаторно-курортного лікування в санаторіях, профілакторіях і будинках відпочинку виділяються за пільговими цінами, передбаченими для працівників тих міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади, у віданні яких знаходяться зазначені санаторно-курортні заклади. Усі види медичного обслуговування у санаторіях, профілакторіях і будинках відпочинку, а також харчування надаються безплатно. Особам, що одержали путівки для санаторно-курортного лікування відповідно до цієї статті, надається право безплатного проїзду до місця лікування і назад залізничним транспортом у двомісному купе спальних вагонів швидких і пасажирських поїздів, повітряним або водним транспортом у каютах I класу. Зазначені пільги зберігаються за одним із подружжя, що пережило;

7) звільнення передбачених цією статтею осіб і членів їх сімей, що спільно проживають з ними, від квартирної плати, незалежно від форми власності житлового фонду, оплати комунальних послуг (водопостачання, каналізація, газ, електроенергія, гаряче водопостачання, центральне опалення, а в будинках, що не мають центрального опалення, — надання палива, придбаного у межах норм, встановлених для продажу населенню, та інші види комунальних послуг), від плати за користування домашнім телефоном і позавідомчою охоронною сигналізацією житла незалежно від виду житлового фонду. Зазначені пільги зберігаються за одним із подружжя, що пережило, і батьками Героїв Радянського Союзу, повних кавалерів ордена Слави, а також Героїв Соціалістичної Праці;

8) першочергове поліпшення житлових умов при наданні житла у будинках державного, у тому числі відомчого, і громадського житлового фонду з наданням при цьому додаткової жилої площі до 20 квадратних метрів;

9) звільнення від оплати послуг за оформлення документів на право власності на квартиру при її приватизації;

10) безплатний капітальний ремонт жилих будинків (квартир), що знаходяться у їх власності, або компенсація витрат на його проведення при виконанні власними силами відповідно до «Положення про систему технічного обслуговування, ремонту та реконструкції жилих будинків»;

11) першочерговий відпуск місцевих будівельних матеріалів на будівництво індивідуальних жилих будинків і на капітальний ремонт житла;

12) позачергове користування всіма видами послуг зв'язку, позачергове і безплатне встановлення домашніх телефонів, позачергове і безплатне обладнання житла засобами позавідомчої охоронної сигналізації;

13) першочергове придбання акцій за їх номінальною вартістю на суму і за рахунок виданих Герою Радянського Союзу, повному кавалеру ордена Слави, Герою Соціалістичної Праці, членам їх сімей, що спільно проживають з ними, приватизаційних майнових сертифікатів;

14) першочергове придбання за рахунок власних коштів акцій за їх номінальною вартістю на половину суми виданих зазначеним в цій статті особам і членам їх сімей, що спільно проживають з ними, приватизаційних майнових сертифікатів;

15) безплатний проїзд один раз на рік (туди і назад) залізничним транспортом у двомісному купе спальних вагонів швидких і пасажирських поїздів, водним транспортом у каютах I класу (на місцях I категорії) експресних і пасажирських ліній, повітряним або міжміським автомобільним транспортом;

16) безплатне користування внутріміським транспортом (трамваєм, автобусом, тролейбусом, метрополітеном, водними переправами) і поїздами приміського сполучення, а в сільській місцевості — автобусами внутріобласних ліній;

17) позачергове придбання квитків на всі види залізничного, водного, повітряного і автомобільного транспорту;

18) щомісячна виплата грошової компенсації витрат на автомобільне паливо з розрахунку 50 літрів високооктанового бензину на місяць відповідно до діючих цін на паливо;

19) позачергове користування усіма видами послуг підприємств торговельно-по-

(Закінчення на 11-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту

(Закінчення. Початок на 8—10-й стор.).

бутового обслуговування, при відвідуванні культурно-видовищних і спортивно-оздоровчих закладів;

20) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників незалежно від часу роботи на даному підприємстві, в установі чи організації, першочергове працевлаштування при ліквідації підприємства, установи чи організації;

21) безплатне навчання і перенавчання нових професій за місцем роботи в учбових закладах системи державної підготовки і перепідготовки кадрів, а також у платних навчальних закладах і на курсах;

22) надання зазначеним особам щорічної оплачуваної відпустки, а також додаткової відпустки без збереження заробітної плати терміном до трьох тижнів на рік у зручний для них час;

23) безплатне поховання з військовими почестями померлого (загиблого) Героя Радянського Союзу, повного кавалера ордена Слави, Героя Соціалістичної Праці;

24) спорудження на могилі померлого (загиблого) надгробника за встановленим Урядом України зразком. Додаткові витрати, пов'язані із зміною встановленого Урядом України зразка надгробника, оплачуються сім'єю померлого (загиблого) чи організацією-спонсором;

25) виплата дружині (чоловіку) і дітям віком до 18 років в разі смерті (загибелі) одноразової допомоги у розмірі 20 мінімальних заробітних плат, встановлених законодавством на день смерті (загибелі).

РОЗДІЛ IV
ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 17. Фінансування витрат, пов'язаних з введенням в дію цього Закону

Фінансування витрат, пов'язаних з введенням в дію цього Закону здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Підприємства і організації, які виділяють благодійні кошти на потреби соціального захисту ветеранів війни, звільняються від оподаткування їх виробничої діяльності на суму цієї допомоги.

Витрати на поховання ветеранів війни, зазначених у цьому Законі, здійснюються за рахунок коштів державного бюджету у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Підприємства, установи і організації, де працювали ветерани війни, подають допомогу в організації та фінансуванні ритуальних послуг при похованні ветеранів.

Могили ветеранів є недоторканними і охороняються законом. Неповага до державних нагород, пам'ятників, обелісків, братніх могил, могил ветеранів війни карається за законом.

Стаття 18. Посвідчення та нагрудні знаки для осіб, на яких поширюється чинність цього Закону

Ветеранам війни вручаються посвідчення та нагрудні знаки. Порядок виготовлення та видачі посвідчень і знаків встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 19. Поширення чинності цього Закону на громадян інших держав

Громадяни інших держав, що перебували в складі колишнього Союзу РСР, які є ветеранами війни, користуються всіма пільгами і перевагами, передбаченими цим Законом, у разі переїзду на постійне місце проживання в Україну.

Стаття 20. Громадські організації та інші об'єднання ветеранів війни

Громадські організації та інші об'єднання ветеранів війни в межах своїх повноважень сприяють виробленню рішень органами законодавчої і виконавчої влади, представляють і захищають законні інтереси своїх членів у державних органах і громадських організаціях, здійснюють інші повноваження, передбачені законодавством України про об'єднання громадян.

Органи державної виконавчої влади, Рада Міністрів Республіки Крим, місцеві Ради народних депутатів України у межах своєї компетенції надають ветеранським організаціям фінансову підтримку, кредити з коштів відповідних бюджетів, можуть безплатно або на пільгових умовах надавати будинки, приміщення, обладнання та інше майно, необхідне для здійснення їх статутних завдань.

Підприємства ветеранів війни, на яких працює не менше 60 процентів учасників бойових дій від середньоспискової чисельності працюючих, звільняються від сплати податку на прибуток.

Стаття 21. Нагляд за виконанням цього Закону

Нагляд за додержанням і правильним застосуванням цього Закону усіма організаціями, підприємствами, установами, посадовими особами та громадянами здійснюється Генеральним прокурором України і підпорядкованими йому прокурорами.

Стаття 22. Оскарження рішень підприємств, установ і організацій, які надають пільги.

Скаргу на рішення підприємства, установи і організації, які надають пільги, може бути подано до районної державної адміністрації, виконавчого комітету міської Ради народних депутатів або районного (міського) народного суду.

Стаття 23. Відповідальність посадових осіб і громадян

Посадові особи і громадяни, винні в порушенні законодавства про соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, несуть відповідальність згідно з законодавством України.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
22 жовтня 1993 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про державний контракт і державне замовлення на 1994 рік

З метою стабілізації матеріального виробництва і на часткову зміну Указу Президента України від 4 травня 1992 року № 289 «Про державне замовлення в Україні» **постановляю:**

1. Установити, що на 1994 рік забезпечення потреб країни у продукції виробничо-технічного та військового призначення і сільського господарства, товарах народного споживання, роботах і послугах, а також державна підтримка найважливіших галузей народного господарства та виконання міжнародних угод здійснюються через державний контракт і державне замовлення, які формуються на основі пропозицій міністерств і відомств — державних замовників. Фінансування державного контракту провадиться за рахунок Державного бюджету України, а державного замовлення — за рахунок власних коштів підприємств і організацій та наявних кредитних ресурсів.

2. Рада Міністрів Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації для вирішення питань розвитку територій вправі встановлювати регіональне замовлення в обсязі до 5 відсотків від загального обсягу товарної продукції, що виготовляється на відповідній території.

3. Відповідальність замовників (споживачів) і виконавців за виконання державного контракту і державного замовлення визначається укладеними договорами (контрактами) та законодавством України.

Оплата замовником (споживачем) виготовленої за державним замовленням продукції провадиться у строк до 30 днів. Якщо в зазначений строк виготовлена продукція не оплачена замовником (споживачем), виконавець має право реалізувати її самостійно іншим споживачам.

4. Виконавцями державного контракту і державного замовлення можуть бути підприємства та організації незалежно від форм власності.

Для підприємств і організацій, статутні фонди яких сформовано повністю з державного майна або за його участю, для орендних підприємств, заснованих на державній власності, для підприємств-монополістів на відповідному ринку продукції, а також для підприємств і організацій, які 1994 року в процесі приватизації змінять форму власності, державний контракт і державне замовлення є обов'язковими.

Інші підприємства та організації укладають державний контракт і приймають державне замовлення на добровільній основі.

5. Виконавці державного контракту і державного замовлення забезпечують себе матеріально-технічними ресурсами самостійно шляхом укладання прямих договорів з підприємствами-постачальниками, державними постачальницько-збутовими та іншими посередницькими організаціями. Виняток становлять окремі види ресурсів, виробництво і споживання яких контролюються і централізовано розподіляється державою. Перелік цих ресурсів визначається Кабінетом Міністрів України.

6. Національному банку України, Міністерству економіки України, Міністерству фінансів України, Державному комітету України з матеріальних ресурсів розробити до 1 грудня 1993 року механізм взаєморозрахунків з країнами СНД по товарообміну за міжурядовими угодами.

7. До визначення переліку товарів, експорт яких у 1994 році підлягає квотуванню та ліцензуванню, до підприємств та організацій, які виконують державний контракт і державне замовлення, не застосовувати режим квотування і ліцензування у разі експорту прокату чорних металів, чавуну і мінеральних добрив.

8. Кабінету Міністрів України визначити у двотижневий строк порядок формування та розміщення державного контракту і державного замовлення за виконавцями, передбачивши особливості формування, розміщення та виконання державного контракту і державного замовлення в сільському господарстві та для потреб оборони і безпеки окремою постановою.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
28 жовтня 1993 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про індексацію номінальної вартості приватизаційних майнових сертифікатів

Відповідно до статті 20 Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» **постановляю:**

1. Установити з 1 листопада 1993 року коефіцієнт індексації номінальної вартості приватизаційних майнових сертифікатів і розміру їх загальної емісії 35 та номінальну вартість приватизаційних майнових сертифікатів 1050 тис. карбованців.

Залишки коштів на приватизаційних депозитних рахунках громадян України та залишки коштів приватизаційних депозитних рахунків на позабалансових рахунках товариств покупців і фінансових посередників, які не були використані до 1 листопада 1993 року, збільшуються на коефіцієнт індексації номінальної вартості приватизаційних майнових сертифікатів у розмірі 35.

2. Національному банку України здійснити індексацію розміру емісії не використаних за станом на 1 листопада 1993 року приватизаційних майнових сертифікатів і зарахувати необхідну для індексації суму приватизаційних майнових сертифікатів на спеціально відкритий позабалансовий рахунок в Ощадному банку України.

3. Установити, що з 1 листопада 1993 року обов'язковій індексації за встановленим цим Указом коефіцієнтом підлягають:

не сплачена приватизаційними майновими сертифікатами частка ціни продажу об'єктів приватизації, оцінку яких було здійснено без урахування індексації основних фондів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1993 року № 598 «Про проведення індексації основних фондів у народному господарстві України»;

розмір статутного фонду та номінальна вартість акцій акціонерних товариств, створених у процесі приватизації, якщо розмір статутного фонду було визначено без урахування індексації основних фондів відповідно до вказаної постанови і частина акцій на зазначену в постанові дату перебуває у державній власності.

Правлінням акціонерних товариств повідомити акціонерів про індексацію номінальної вартості акцій.

4. Національному банку України та Ощадному банку України у десятиденний строк привести у відповідність з цим Указом нормативні акти, які регулюють емісію та порядок застосування приватизаційних майнових сертифікатів.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
2 листопада 1993 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо стримування темпів зростання цін

У зв'язку зі стрімким розвитком інфляції та з метою стримування цього процесу **постановляю:**

1. Установити, що підприємства й організації всіх форм власності можуть змінювати оптові ціни (тарифи) на продукцію (товари, послуги) тільки у разі зростання витрат на виробництво, яке не залежить від їхньої господарської діяльності. При встановленні нових оптових цін і тарифів на суму збільшення витрат нараховується рентабельність з коефіцієнтом 0,5 від досягнутого рівня рентабельності даної продукції (товару, послуги), крім тих випадків, коли досягнутий рівень рентабельності не перевищує 10 відсотків. При цьому розмір рентабельності відносно собівартості у новій ціні (тарифі) не повинен перевищувати 45 відсотків.

Цей порядок не застосовується у сфері будівництва, сільського господарства, науки і наукового обслуговування, банківської діяльності та страхування, а також у разі встановлення цін:

на продукцію (товари, послуги), щодо якої відповідно до рішень Кабінету Міністрів України застосовується інший механізм державного регулювання цін;

на продукцію (товари, послуги), що поставляється на експорт та замінює імпортну;

на продукцію (товари, послуги) підприємств з іноземними інвестиціями;

на продукцію (товари, послуги), яка виробляється підприємствами Української спілки ветеранів Афганістану, громадських організацій учасників Великої Вітчизняної війни та локальних воєн, підприємств творчих спілок України та громадських організацій інвалідів, де інваліди становлять понад 50 відсотків від загальної кількості працюючих.

2. Установити для всіх суб'єктів підприємницької ді-

(Закінчення на 12-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оборону України»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про оборону України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 9, ст. 106) такі зміни і доповнення:

1. Абзац третій частини першої статті 2 викласти в такій редакції:

«прогнозування та оцінка воєнної загрози чи загрози воєнного нападу, здійснення відповідних заходів на міжнародній арені для запобігання агресії».

2. У статті 4:

абзац п'ятий частини третьої викласти в такій редакції:

«кандидатури на посади Міністра оборони України і начальника Генерального штабу Збройних Сил України»;

абзац шостий частини третьої доповнити словами «символіку Збройних Сил України»;

абзац сьомий частини третьої доповнити словами «її фінансування»;

в абзаці третьому частини четвертої слова «запроваджує воєнний стан на території України» замінити словами «вводить воєнний стан на всій території України чи в окремих її місцевостях» та після слів «воєнного нападу» доповнити словами «або загрози воєнного нападу»;

абзац четвертий частини четвертої викласти в такій редакції:

«визначає військові звання, свято — День Збройних Сил України, присвоює найменування кораблям першого і другого рангу».

3. У статті 5:

у частинах першій і другій слово «Головнокомандуючий» замінити словами «Верховний Головнокомандуючий»;

абзац другий частини другої після слів «загальної структури» доповнити словами «та чисельного складу»;

абзац третій частини другої викласти в такій редакції:

«пропонує на затвердження Верховній Раді України кандидатури для призначення ним на посади Міністра оборони України і начальника Генерального штабу Збройних Сил України»;

абзаци шостий і сьомий частини другої викласти в такій редакції:

«затверджує план розвитку та стратегічні плани використання Збройних Сил України, плани їх дислокації та розташування, а також положення про Генеральний штаб Збройних Сил України;

у разі воєнного нападу або загрози воєнного нападу на Україну приймає рішення про оголошення стану війни, введення воєнного стану на всій території України чи в окремих її місцевостях, рішення про їх припинення або відміну, укладення миру і невідкладно вносить ці питання на розгляд Верховної Ради України, а також оголошує загальну або часткову мобілізацію на території України у разі оголошення стану війни, приймає рішення про демобілізацію»;

в абзаці десятому частини другої слова «а також про мобілізацію військовозобов'язаних у воєнний час та про демобілізацію» виключити;

доповнити частину другу новим абзацом дванадцятим такого змісту:

«встановлює військові свята».

4. У статті 7:

в абзаці третьому слово «дійсну» виключити;

в абзаці сьомому слова «при виконанні службових обов'язків» замінити словами «під час проходження служби».

5. У частині другій статті 8:

в абзаці четвертому слово «воєнного» замінити словом «оборонного»;

абзац п'ятий після слів «пропозиції щодо» доповнити словами «загальної структури та чисельного складу Збройних Сил України, обсягу бюджетних»;

в абзаці чотирнадцятому слово «дійсну» виключити.

6. У назві статті 10 та її тексті слова «Кримської АРСР» замінити словами «Республіки Крим».

7. У статті 13:

у частині першій слово «нападу» замінити словами «воєнного нападу або загрози воєнного нападу», а слова «Службою національної безпеки України та іншими військовими формуваннями» замінити словами «іншими військовими формуваннями, створеними відповідно до законодавства України та Службою безпеки України»;

у частині третій слова «чисельність та склад» замінити словами «склад, загальна структура та чисельність», а слова «та мобілізації» замінити словами «мобілізації та демобілізації».

8. У статті 15:

слова «запроваджується» і «запровадженням» замінити відповідно словами «вводиться» і «введенням»;

частину п'яту викласти в такій редакції:

«Порядок введення і правовий режим воєнного стану визначаються Законом України».

9. У статті 16:

назву статті доповнити словами «та демобілізація»;

частину другу після слова «мобілізації» доповнити словами «та демобілізація».

10. Статтю 17 доповнити новою частиною такого змісту:

«Положення про територіальну оборону затверджується Президентом України».

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
21 жовтня 1993 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Збройні Сили України»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про Збройні Сили України» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 9, ст. 108) такі зміни і доповнення:

1. Статті 2 і 4 викласти в такій редакції:

«Стаття 2. Питання використання Збройних Сил України для виконання завдань, не пов'язаних з обороною держави, вирішується виключно Верховною Радою України, а у випадках, передбачених Законом України «Про надзвичайний стан», — Президентом України».

«Стаття 4. Загальна структура Збройних Сил України, види Збройних Сил України, роди військ (сил); їх чисельний склад, озброєння, фінансове та матеріально-технічне забезпечення затверджуються Верховною Радою України за поданням Президента України.

До складу Збройних Сил України входять такі види:

сухопутні війська (війська наземної оборони);

війська повітряної оборони (військово-повітряні сили і сили протиповітряної оборони);

військово-морські сили».

2. У статті 5 слово «Головнокомандуючий» замінити словами «Верховний Головнокомандуючий».

3. Частину першу статті 9 доповнити реченням такого змісту:

«Плани дислокації та розташування Збройних Сил України затверджуються Президентом України».

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
21 жовтня 1993 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 27, ст. 385) такі зміни і доповнення:

1. Статтю 9 викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Допризовна підготовка

Допризовна підготовка включає військову, прикладну фізичну, медико-санітарну, психологічну підготовку та підготовку з цивільної оборони і проводиться викладачами допризовної підготовки в навчально-виховних закладах: школах, гімназіях, ліцеях, інших видах загальноосвітніх закладів, починаючи з передвипускного класу, а також у професійних навчально-виховних закладах та вищих навчальних закладах: технікумах, коледжах, училищах в період здобуття загальної середньої освіти за програмами, затверджуваними Міністерством освіти України за погодженням з Міністерством оборони України.

Юнаки, які не пройшли допризовну підготовку у вказаних навчальних закладах, не атестовані або дістали незадовільну оцінку з цього предмета, після їх закінчення перед призовом на строкову військову службу під керівництвом місцевої державної адміністрації та органів місцевого самоврядування проходять допризовну підготовку в оборонно-спортивних оздоровчих таборах з відривом від виробництва, а у воєнний час — на підприємствах, в установах і організаціях шляхом навчально-польових зборів.

Викладачі допризовної підготовки входять до штату зазначених навчально-виховних та вищих навчальних закладів».

2. У пункті 1 статті 2 і пункті 2 статті 25 слова «військових кафедр» замінити словами «кафедр військової підготовки».

3. У пункті 4 статті 6 слова «органів державної влади та управління, міністерств і відомств» замінити словами «державних органів, Товариства сприяння обороні України, Академії наук України та інших галузевих академій наук».

4. У статті 11:

назву статті та абзац перший пункту 1 викласти в такій редакції:

«Стаття 11. Військова підготовка студентів (курсантів) вищих навчальних закладів

1. Військову підготовку студентів (курсантів) вищих навчальних закладів (денної форми навчання): інститутів, академій, університетів та прирівняних до них інших вищих навчальних закладів за програмою офіцерів запасу проходять чоловіки віком до 27 років, придатні до військової служби за станом здоров'я, а військово-медичну підготовку — також жінки — студентки вищих медичних навчальних закладів»;

у тексті статті слова «військову кафедру», «військовій кафедрі», «військові кафедри», «військових кафедр» замінити відповідно словами «кафедру військової підготовки», «кафедрі військової підготовки», «кафедри військової підготовки», «кафедр військової підготовки»;

в абзаці третьому пункту 1 слова «органами державного управління» замінити словами «державними органами»;

у пункті 4:

в абзаці першому після слова «Перелік» доповнити словом «вищих»;

в абзаці другому слова «навчально-виховні заклади» замінити словами «вищі навчальні заклади, зазначені у пункті 1 цієї статті».

5. У пункті 2 статті 12 слова «навчально-виховних закладах» замінити словами «навчально-виховних та вищих навчальних закладах».

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
21 жовтня 1993 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до статті 6 Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 27, ст. 385) такі зміни і доповнення:

У статті 6:

частину першу викласти в такій редакції:

«3. Міністра оборони України і начальника Генерального штабу Збройних Сил України призначає Президент України після затвердження їх кандидатур Верховною Радою України»;

частину другу пункту 3 викласти в такій редакції:

«Призначення та звільнення з посади заступників Міністра оборони України, командуючих видами Збройних Сил України, командуючих військами військових округів і оперативних командувань та командуючих окремими арміями провадяться Президентом України за поданням Міністра оборони України;

доповнити пункт третій новою частиною четвертою такого змісту:

«На посади Міністра оборони України та його заступників можуть призначатись як військовослужбовці, так і цивільні особи».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
21 жовтня 1993 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про заходи щодо стримування темпів зростання цін

(Продовження. Початок на 11-й стор.).

яльності, що займаються торговельною і постачальницько-збутовою діяльністю (крім підприємств з іноземними інвестиціями у разі реалізації ними продукції (товарів) власного виробництва), граничний рівень торговельної і постачальницько-збутової надбавки (націнки) при реалізації продукції (товару) кінцевому споживачеві незалежно від кількості її перепродажу в розмірі 55 відсотків до ціни виробника. Розмір торговельної (постачальницько-збутової) надбавки у межах граничного рівня визначається кожним продавцем з урахуванням п'ятивідсоткового граничного нормативу рентабельності до товарообороту.

Понад граничний рівень надбавок до ціни, за якою реалізується продукція (товар), можуть включатися транспортні витрати від станцій (порту, пристані) відправлення до станції (порту, пристані) призначення.

Цей порядок не поширюється на продукцію (товари), до якої відповідно до рішень Кабінету Міністрів України застосовується інший порядок регулювання торговельних і постачальницько-збутових надбавок (націнок).

Перелік продукції (товарів), на яку не поширюється обмеження торговельних (постачальницько-збутових) надбавок (націнок), додається. У разі потреби цей перелік може доповнюватися Міністерством економіки України.

3. Кабінету Міністрів України:

визначити у десятиденний строк порядок застосування статей 1 і 2 цього Указу;

розробити і запровадити у місячний строк механізм державного регулювання цін і тарифів на продукцію (товари, послуги) у сфері будівництва, сільського господарства, науки і наукового обслуговування, страхування;

запровадити до 1 грудня 1993 року державне регулювання цін на нафтопродукти, що реалізуються на території України;

внести до рішень Уряду зміни, що випливають з цього Указу.

4. Особи, винні в порушенні цього Указу, притягаються до відповідальності згідно з законодавством України.

5. Рекомендувати Національному банку України встановити граничні розміри плати за послуги у сфері банківської діяльності.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
3 листопада 1993 року.

(Закінчення на 13-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» з моменту його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення до законодавчих актів змін і доповнень, що випливають з цього Закону;

розробити у тримісячний строк проект Положення про мобілізаційну підготовку Збройних Сил України, інших військових формувань, створених відповідно до законодавства України, та про порядок проведення мобілізації і подати його Президентові України на затвердження.

3. Доручити Кабінету Міністрів України:

разом з Генеральною прокуратурою, Верховним Судом, Вищим арбітражним судом України подати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України, Кримінально-процесуального кодексу України, Арбітражного процесуального кодексу України щодо відповідальності посадових осіб, винних у порушенні Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»;

спільно з Національним банком України подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін і доповнень до Закону України «Про банки і банківську діяльність» щодо механізму кредитування заходів, пов'язаних з мобілізаційною підготовкою та мобілізацією.

4. До приведення законодавства України у відповідність із Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» застосовуються чинні акти законодавства з цих питань, якщо вони не суперечать зазначеному Законові.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
21 жовтня 1993 року.

Виходячи з Концепції оборони та будівництва Збройних Сил України, Закону України «Про оборону України» та інших законодавчих актів України, цей Закон встановлює правові основи мобілізаційної підготовки та мобілізації, визначає систему і організацію цієї роботи в країні, обов'язки і відповідальність органів державної виконавчої влади та органів місцевого і регіонального самоврядування, а також керівників підприємств, установ і організацій всіх форм власності за здійснення мобілізаційних заходів.

Розділ І.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Мобілізаційна підготовка народного господарства України*, Збройних Сил України** та інших військових формувань, створених відповідно до законодавства України, є складовою частиною оборонних заходів, що здійснюються в мирний час центральними і місцевими органами державної виконавчої влади, органами місцевого і регіонального самоврядування, підприємствами, установами і організаціями всіх форм власності з метою створення необхідних умов для своєчасного проведення мобілізації та забезпечення потреб держави в особливий період і на випадок стихійного лиха, аварій та катастроф.

Особливий період включає в себе час мобілізаційного розгортання народного господарства, Збройних Сил України та інших військ, воєнний час і частково відбудовчий період після закінчення воєнних дій.

Стаття 2. Мобілізаційна підготовка проводиться на плановій основі шляхом завчасного створення стійких систем управління і зв'язку та необхідних виробничих мобілізаційних потужностей, а також спеціальних формувань та мобілізаційних резервів озброєння, військової техніки, матеріальних і продовольчих ресурсів, страхового фонду документації.

Стаття 3. Мобілізація є загальнодержавним заходом, що має забезпечити планомірне розгортання Збройних Сил України та інших військ, переведення народного господарства з мирного на воєнний стан, а також залучення трудових і матеріально-технічних ресурсів до ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та катастроф у мирний час.

Стаття 4. Демобілізація є загальнодержавним заходом для планомірного переведення народного господарства з воєнного на мирний стан і подальшого скорочення Збройних Сил України та інших військ.

Стаття 5. Законодавство про мобілізаційну підготовку та мобілізацію складається з цього Закону, інших законодавчих актів щодо забезпечення обороноздатності держави та постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України з цих питань.

Розділ II.
ОРГАНІЗАЦІЯ І ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

Стаття 6. Мобілізаційна підготовка організовується та проводиться згідно з цим Законом. Положенням про мобілізаційну підготовку народного господарства України та іншими законодавчими і нормативними актами.

Стаття 7. Загальне керівництво мобілізаційною підготовкою народного господарства України покладається на Кабінет Міністрів України, в Республіці Крим — на Раду Міністрів Республіки Крим, у галузевих і територіальних структурах — на відповідні центральні та місцеві органи державної виконавчої влади, на підприємствах, в установах і організаціях усіх форм власності — на їх керівників.

Функції щодо координації, планування, методологічного та методичного забезпечення мобілізаційної підготовки в народному господарстві покладаються на Міністерство економіки України, а в Збройних Силах України та інших військах — на Міністерство оборони України.

Стаття 8. Для безпосереднього управління мобілізаційною підготовкою та заходами щодо мобілізації в апаратах центральних і місцевих органів державної виконавчої влади, місцевого і регіонального самоврядування, а також на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності створюються військово-мобілізаційні підрозділи.

Організаційна структура і штатна чисельність цих підрозділів визначається відповідними керівниками з урахуванням вимог законодавчих і нормативних актів з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації, а також обсягів мобілізаційних завдань.

Стаття 9. При введенні воєнного стану мобілізація проводиться відкрито або приховано.

Рішення про проведення відкритої мобілізації підлягає негайному оголошенню через засоби масової інформації.

Рішення про проведення прихованої мобілізації доводиться по закритих каналах до керівників Ради Міністрів Республіки Крим, міністерств та інших центральних і місцевих органів державної виконавчої влади у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

З метою ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та катастроф у мирний час може проводитися цільова мобілізація.

Вид, обсяги і термін проведення мобілізації визначаються Президентом України.

Розділ III.
ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО І РЕГІОНАЛЬНОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ ЩОДО МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

Стаття 10. Верховна Рада України формує і здійснює законодавче регулювання питань мобілізаційної підготовки та мобілізації.

Стаття 11. Президент України:

вживає необхідних заходів до забезпечення обороноздатності, в тому числі мобілізаційної підготовки та мобілізації;

координує діяльність органів державної виконавчої влади з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації;

затверджує мобілізаційний план України на особливий період, Положення про мобілізаційну підготовку Збройних Сил України, інших військових формувань, створених відповідно до законодавства України, та про порядок проведення мобілізації.

Стаття 12. Кабінет Міністрів України:

організовує розробку та подає на затвердження Президентові України проект мобілізаційного плану України на особливий період;

затверджує Положення про мобілізаційну підготовку народного господарства України;

визначає джерела і порядок фінансування заходів щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації, а також створення і збереження мобілізаційного резерву матеріальних ресурсів;

організовує роботу, пов'язану з бронюванням трудових ресурсів для народного господарства і створенням страхового фонду документації, мобілізаційних запасів матеріально-технічних ресурсів, продовольства, речового та іншого майна;

затверджує довгострокові та річні програми мобілізаційної підготовки галузей народного господарства і регіонів;

організовує роботу, пов'язану з підготовкою цивільної оборони до переходу з мирного на воєнний стан.

Стаття 13. Міністерство оборони України:

розробляє і подає Кабінету Міністрів України проект мобілізаційного плану Збройних Сил України та інших військ;

організовує розробку схем мобілізаційного розгортання Збройних Сил України та інших військ, а також спеціальних галузевих і територіальних формувань;

планує та організовує накопичення озброєння і військової техніки в непорушному запасі, інших матеріальних ресурсів — у мобілізаційному резерві Збройних Сил України, а також мобілізацію та демобілізацію.

Стаття 14. Міністерства та інші центральні органи державної виконавчої влади:

планують і організовують мобілізаційну підготовку відповідних галузей, забезпечують їх проведення з мирного на воєнний стан та стале функціонування в особливий період;

організовують розробку мобілізаційних планів на особливий період, довгострокових і річних програм мобілізаційної підготовки відповідних галузей, методологічне, методичне та нормативне забезпечення цієї роботи;

забезпечують створення об'єктів і потужностей мобілізаційного призначення, страхового фонду документації та мобілізаційних запасів матеріально-технічних ресурсів, продовольства, речового та іншого майна.

Стаття 15. Рада Міністрів Республіки Крим, місцеві органи державної виконавчої влади:

планують і організовують мобілізаційну підготовку у відповідних регіонах;

організовують розробку мобілізаційних планів на особливий період, довгострокових і річних програм мобілізаційної підготовки регіонів;

у межах своїх повноважень забезпечують виконання підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності покладених на них мобілізаційних завдань;

забезпечують переведення господарства регіонів на режим роботи в умовах особливого періоду.

Стаття 16. Підприємства, установи і організації всіх форм власності:

розробляють мобілізаційні плани на особливий період, довгострокові та річні програми мобілізаційної підготовки підприємства, установи і організації;

створюють потужності мобілізаційного призначення, страховий фонд документації та запаси матеріально-технічних ресурсів;

забезпечують виконання державних замовлень і договорів з питань мобілізаційної підготовки;

здійснюють перехід на режим роботи в умовах особливого періоду.

Стаття 17. Співробітництво України з іншими державами з питань мобілізаційної підготовки здійснюється в частині методологічного та методичного забезпечення цієї роботи, взаємного постачання озброєння, військової та найважливішої цивільної продукції відповідно до міждержавних угод чи договорів.

Розділ IV.
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ

Стаття 18. Відповідальність за стан мобілізаційної підготовки та мобілізаційної готовності галузей народного господарства, регіонів, підприємств, установ і організацій покладається на керівників відповідних центральних та місцевих органів державної виконавчої влади, підприємств, установ і організацій всіх форм власності.

Стаття 19. Посадові особи, винні у порушенні цього Закону та інших актів законодавства з питань мобілізаційної підготовки та мобілізації, несуть адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законодавством України.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
21 жовтня 1993 року.

* Далі — мобілізаційна підготовка.
** Далі — Збройні Сили України та інші війська.

(Закінчення. Початок на 11, 12-й стор.).

ПЕРЕЛІК

продукції (товарів), на яку не поширюється обмеження торговельних (постачальницько-збутових) надбавок (націнок)

Імпортні товари (в тому числі з країн СНД).

Легкові автомобілі, причепи, агрегати і запасні частини до них (у тому числі шини), технологічне устаткування та матеріали, що використовуються для їх ремонту і технічного обслуговування.

Ювелірні вироби з дорогоцінних металів або недорогоцінних металів, оплакованих дорогоцінними металами, перлин, дорогоцінного або напівдорогоцінного каміння.

Сувеніри та продукція народних художніх промислів.

ДЕРЖАВНА ТЕЛЕРАДІОМОВНА КОМПАНІЯ УКРАЇНИ

АГЕНСТВО "ТЕЛЕРАДІОРЕКЛАМА"

ПРОПОНУЄ :

- щоденну рекламу по радіо /репортажі, інтерв'ю, інформації, коментарі, огляди, оголошення/,
- телепередачі " ПЕРСПЕКТИВА " та " ПРЕЗЕНТАЦІЯ " / зустрічі з діловими людьми, виставки, презентації, тощо /,
- щотижневу інформаційну телепередачу з відеоілюстрацією та без неї з вашими оголошеннями і діловими пропозиціями,
- рекламно-інформаційні тематичні блоки.

ВИГОТОВЛЯЄ :

- відеофільми, відеокліпи, відеосюжети, споти - на замовлення,
- розробляє і організовує комерційні теле, - і радіоігри, лотереї, конкурси, фестивалі, шоу.

РОЗТАШОВУЄ :

- рекламну інформацію в тижневиках " Говорить і показує Україна " та " 7 дней / для Украины / ".

АГЕНСТВО "ТЕЛЕРАДІОРЕКЛАМА"

готове укласти з вами угоду на довгострокове співробітництво.

НАША АДРЕСА:
252033. Київ-33. вулиця Володимирська - 69-а
Тел: 224-45-43; 220-91-29. Факс: 224-45-43

страхова компанія

ІНФОРМАЦІЯ

про випуск акцій (проспект третьої емісії) акціонерного товариства «Страхова компанія» «КІНТО-ПОЛІС»

ОСНОВНІ ДАНІ ПРО ЕМІТЕНТА

1. Страхова компанія «КІНТО-ПОЛІС» (скорочено — Компанія) заснована 24 грудня 1992 року як акціонерне товариство відкритого типу і зареєстрована Московською районною державною адміністрацією м. Києва 10 лютого 1993 року.

СТАТУТНИЙ ФОНД КОМПАНІЇ СТАНОВИТЬ 311,9 МЛН. КРБ.

2. Юридична адреса: м. Київ, вул. Деміївська, 33.
3. Органи управління емітента.

Управління Компанією здійснюється Загальними Зборами акціонерів, Спостережною Радою, Правлінням Компанії.

ПРЕДМЕТ СТАТУТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «КІНТО-ПОЛІС»

4. Основними завданнями діяльності Компанії є надання фізичним та юридичним особам України, інших держав страхових послуг.

Компанія здійснює свою діяльність за такими напрямками:

майнове страхування; особисте страхування;перестрахування і співстрахування; обов'язкове страхування; надання страхових посередницьких послуг іншим страховикам; надання консалтінгових послуг з питань страхової діяльності; фінансова діяльність, не заборонена чинним законодавством.

ДАНІ ПРО ФІНАНСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «КІНТО-ПОЛІС»

5. Статутний фонд Компанії сформований за рахунок випуску акцій першої та додаткової (другої) емісії, розміщених серед 72 акціонерів, які являються як фізичними, так і юридичними особами. Всі акції реалізовані по вартості, не нижче номінальної. Їх випуск зареєстрований в Міністерстві фінансів України.

Кредиторської заборгованості на момент випуску акцій Компанія не мала. Адміністративні та економічні санкції державними органами на Компанію на момент випуску акцій не накладались.

ВІДОМОСТІ ПРО НАСТУПНИЙ (ТРЕТІЙ) ВИПУСК ЦІННИХ ПАПЕРІВ

6. Рішення здійснити додатковий (третій) випуск акцій Компанії було прийняте Загальними Зборами акціонерів 29 вересня 1993 року.

Додатковий (третій) випуск акцій Компанії складається із 688000 (шістсот вісімдесяти восьми тисяч) простих іменних акцій на загальну суму 688000000 (шістсот вісімдесят вісім мільйонів) крб. номінальною вартістю 1000 (одна тисяча) крб.

7. Розповсюдження акцій Компанії розпочинається 15 листопада 1993 року і триватиме по 14 травня 1994 року.

Офіційним представником по розміщенню акцій АТ СК «КІНТО-ПОЛІС» є інвестиційна компанія «Київське інвестиційне акціонерне товариство (АТ «КІНТО»).

Для фізичних осіб акцій розповсюджується без будь-яких обмежень. Юридичні особи купують акції на підставі угоди з Компанією.

Розмір дивідендів визначається Загальними Зборами акціонерів. Дивіденди виплачуються на протязі місяця після затвердження річного балансу Загальними Зборами акціонерів.

Акції можна придбати за адресою: м. Київ, Спортивна площа, 1. Каси Палацу Спорту.

Довідки за телефоном: 224-50-61.
Телефон Компанії: 263-30-53; факс 263-70-14.

Официальный представитель: Курганского автобусного завода и Горьковского автомобильного завода «ПО ГАЗ»

Предлагает к реализации со склада в Киеве:

Автобусы КАВЗ-3976
Микроавтобусы Раф 2203-01
Трактора ЮМЗ-6

Автомобили:

ЗИЛ-4313
КАМАЗ-5320

Москвич-2141
ГАЗ-31029 «Волга»

ГАЗ-3307
- **бортовые**
- **автофургоны промтоварные**
- **автофургоны изотермические**

Контактные телефоны в Киеве:
8-044-264-74-42
263-70-11
тел/факс 264-24-05

УКРАИНСКАЯ ГАЗОВАЯ КОРПОРАЦИЯ

Обращаясь к нам, вы получаете: надежного партнера, безопасность финансовых операций, возможность приобрести со склада в Киеве
ТРУБЫ стальные водо-, газо-, нефтепроводные диаметром от 15 до 325 мм в количестве от 4,5 т до вагонных поставок, а также:
СТАЛЬ оцинкованную листовую толщ. 0,5—0,8 мм;
СВАРОЧНЫЕ АГРЕГАТЫ АДД4001;
КРАНЫ шаровые проходные ДУ50;
КРАНЫ газовые ДУ15, ДУ20;
ЗАДВИЖКИ АПОК
и т. д.

Выполняем информационные услуги по подбору производителей и продавцов любого газового оборудования, металлов и др. товаров.

Адрес: 252113, г. Киев, ул. Шевцова 1.
Телефон: (044)446-1158, 446-4296, 446-3398
Факс: (044)446-1158 Телетайп: 131079 "Цитрус"

ГОСПОДА ПРЕДПРИНИМАТЕЛИ!

Производственное объединение «Златоустовский машиностроительный завод» предлагает Вам стать официальным представителем

ПО ЗМЗ по реализации бытовых двух- и четырех-конфорочных электроплит марки «МЕЧТА» на территории Украины.

Наши условия: наличие складских помещений, возможность оплаты по России, в том числе и в СКВ.

Телефоны для справок в Златоусте: (35136) 3-97-47, 3-63-22.
Факс 3-63-22.

Киевское АО «Киевтехнофильтр»

предлагает широкий ассортимент фильтровальных и технических тканей из синтетических нитей.

Ткани применяются в промышленности:
горнообогатительной,
химической,
пищевой,
машиностроительной,
фарфоро-фаянсовой,
строительной,
золотодобывающей,

а также для фильтрации в буровых установках, производства искусственных кож и покрытий, в быту.

По заказу потребителя разработаем и наладим выпуск тканей с необходимыми заказчику техническими характеристиками.

Наш адрес: Украина, 252115, г. Киев, ул. Серпова, 11.
Телефоны: (044) 444-22-34, 444-05-45.
Телефакс: (044) 444-35-25.

Организация купит валюту.

Тел.: 244-33-71, 244-33-72.

ПОНЕДІЛОК
15 листопада

І ПРОГРАМА УТ

16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Пропонуємо гру.
16.30 Мультфільм «Новосілля братика «Кролика».
16.50 Концерт хорової музики.
17.20 Клас-юніор-бізнес.
18.20 Світлиця. Діалоги про поліський фольклор.
19.00 УТН.
19.10 Творче об'єднання «Громада» представляє: «Візитна картка», «Критий ринок», «Наше коріння», «Острів душі».
20.05 «За ким сумує дзвін». Художник Микола Стратілат.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Акценти.
21.55 Худ. телефільм «Острів». 1 серія.
23.00 І святе, і грішне. Юрій Солдатов.
23.30 Молодіжна студія. «Фантон».
0.15 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 Ранок.
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай...
8.40 Таланти і поклонники.
9.20 Прем'єра док. телефільму «Борис Ейфман. Пізнання».
9.50 Тема.
10.30 Гол.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Прем'єра телефільму «Музичний прогноз».
15.40 Таланти і поклонники.
16.20 Зоряний час.
17.00 Новини.
7.35 Поетичний альбом. Г. Шерґова.
17.55 Гол.
18.25 Документи і долі.
18.35 Погода.
18.40 Відлуння тижня.
19.10 Як стати багатим. Телевікторина.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Прем'єра худ. телесеріалу «Дрібниці життя». 23 серія.
21.15 Чоловік і жінка.
22.00 АТВ — брокер.
22.05 Джем-сейшн.
23.05 Новини.
23.30 Бомонд.
0.00 Я.
0.05 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

15.05 Бізнес в Росії.
15.35 Там-там-новини.
15.50 На шляху до ринку.
16.05 Сотвори добро.
16.50 Спасіння 911.
17.45 Як облаштувати Росію.
18.15 Творчість щасливих снів.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Василь Климчук.
19.10 «Музичний пузогрій».
19.30 CNN.
20.00 Ридикюль.
20.30 Телемагазин «КЛОТ».
20.40 Ліга «Аполлон» представляє.
20.50 Фортуна.
21.00 Перші роботи. Спайк Лі.
21.30 Вікна.
22.00 Джемікс.
22.20 Офіс-220.
22.30 СІТ-3.
22.40 Худ. фільм. «Директор».
0.25 СІТ-3.
0.35 Про-відео.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.00 Мультфільми.
11.15 35 хвилин джазу.
11.40 Худ. фільм «Сила кохання». 1 серія. Драма.
13.05 1000+1 реклама.
13.10 Худ. фільм «Подивись рай». Драма.
18.40 Мультфільми.
18.55 1000+1 реклама.
19.00 Худ. фільм «Таємниця «Чорних дроздів». Детектив.
20.35 1000+1 реклама.
20.40 Худ. фільм «Аліса». Мелодрама.

ВІВТОРОК
16 листопада

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Рок-фестиваль «Тарас Бульба». Частина 7.
8.35 Новини високої моди.
9.00 Доброго вам здоров'я. Лікують офтальмологи м. Харкова.
9.30 «За ким сумує дзвін». Художник Микола Стратілат.
10.00 Худ. фільм «Карнавал». 1 серія.
11.05 На Міжнародному конгресі україністів.
12.00 УТН.
12.10 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». (Мексика). 1 серія.
16.00 УТН.
16.10 Діти, осінь, журавлі...
16.30 Освітній канал для школярів. Історія України. Найдавніші часи України (Трипільське диво). Музика. Творчість В. Лятошинського.
17.25 «Мирон». Теленарис.
17.55 Фільм-концерт «Подолянчики».
18.30 Прем'єра док. телефільму «Сталь». («Укртелефільм»).
19.00 УТН.
19.10 Україна і світ.
19.30 Студія «1-е грудня».
20.15 Адажіо.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Худ. телефільм «Острів». 2 серія.
22.50 І знову разом.
23.50 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Кідді-відді.
8.40 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.30 Мультфільми.
9.50 Прем'єра худ. телесеріалу «Дрібниці життя». 23 серія.
10.20 Людина і закон.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Повернення в Едем». Худ. телефільм. 1 і 2 серії.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Діловий вісник.
14.40 Конверсія і ринок.
15.10 Блокнот.
15.15 Справа.
15.25 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна».
15.50 «Листи з Меліхового». Док. телефільм.
16.10 Нові імена.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 АвтоВАЗ гарантує.
17.45 Документи і долі.
17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Авторська програма Е. Рязанова. Частина 1.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Авторська програма Е. Рязанова. Частина 2.
21.35 Тема.
22.25 Нічне життя міст світу. Амстердам.
23.00 Новини.
23.25 Екстро-НЛО.
23.55 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Потрібні... Потрібні...
7.30 Час ділових людей.
8.00 Момент істини.
11.00 «Головною вулицею з оркестром». Худ. фільм.
12.30 Мульти-пульти.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 «Тиша». Худ. фільм. 2 серія.
15.05 Телегазета.
15.15 Там-там-новини.
15.30 Студія «Рост».
16.00 Музична колекція.
16.45 Серед гір.
17.15 Поклик Водолія.
17.50 Студія «Укртелефільм» представляє: для дітей «Пан Коцький». Відеоказка. 2 частина.
18.00 На восьмій сесії Верховної Ради України.
18.55 Київська панорама.
19.15 «Хіала» інформує.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 243 серія.
20.15 Кримінальна хроніка тижня.
20.30 На восьмій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.00 Мультфільми.
11.15 Худ. фільм «Сила кохання». 2 серія.
12.35 1000+1 реклама.
12.40 Худ. фільм «Париж—Техас». Драма.
18.40 Мультфільми.
18.55 Спорт-шанс.
19.15 1000+1 реклама.
19.20 Худ. фільм «Берег лівий, берег правий». Детектив.
20.55 1000+1 реклама.
21.00 Худ. фільм «Віктор—Вікторія». Комедія.

СЕРЕДА
17 листопада

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Свічадо.
8.50 Україна і світ.
9.10 «Тріумф». Диригент — народний артист України П. Муравський.
9.25 Худ. фільм «Карнавал». 2 серія.
10.35 Шкільний екран. 8 кл. Світова література. Мігель Сервантес де Сааведра. «Завзятий ідальго Дон Кіхот Ламанчський».
11.05 Мультфільм «На поріг мій сіла казка».
11.15 Село і люди.
12.00 УТН.
12.10 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». (Мексика). 2 серія.
16.00 УТН.
16.10 Канал «Д».
17.10 Наук.-поп. фільм «Адже вони черепахи».
17.30 Синтез.
18.00 Концерт японської музики.
19.00 УТН.
19.10 Депутатський канал.
19.40 Музика його серця. Василь Зінкевич.
20.05 За і проти.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Худ. телефільм «Меланхолійний вальс».
22.55 «Неопалима купина». Художник Микола Стратілат.
23.25 Неоспіваний дощ. Телевізійний конкурс шлягерів.
23.55 УТН.
0.05 Баскетбол. Чемпіонат Європи. Збірна України — збірна Росії. Чоловіки.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 «Сорока».
8.40 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.30 Торговий міст.
10.00 О. Глазунов. Поема-фантазія «Море».
10.20 Джем.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Повернення в Едем». Худ. телефільм. 3 серія.
12.10 Сьоме небо.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна».
15.40 Композитор Є. Дога.
16.00 Між нами, дівчатами...
16.20 Клуб-700.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 Телерадіокомпанія «Мир».
17.50 Погода.
17.55 Азбука власника.
18.05 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.55 Громадська думка.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Громадська думка. (Продовження).
21.00 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна Греції — збірна Росії.
23.00 Новини.
23.25 До підсумків матчів за звання чемпіона світу з шахів.
23.55 МТВ.
0.55 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Потрібні... Потрібні...
7.30 Час ділових людей.
8.00 Ранковий концерт.
8.15 Безшумні лідери.
8.40 Неопалима купина.
9.10 Музичний залп. Міжнародний фестиваль.
10.05 Мульти-пульти.
10.25 Худ. фільм «Санта-Барбара». 243 серія.
11.15 Паралелі.
11.30 «Віднесені вітром». Док. фільм. Частина 1.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 «Віднесені вітром». Док. фільм. Частина 2.
14.35 Ляси.
15.05 Телегазета.
15.15 Бізнес: нові імена.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост».
16.15 Студія «Укртелефільм» представляє: для дітей «Ріпка». Відеоказка.
16.25 Вселатвійське свято пісні і танцю. 1 частина.
18.00 На восьмій сесії Верховної Ради України.
18.55 Київська панорама.
19.15 «Хіала» інформує.
19.25 Худ. телефільм «Санта-Барбара» 244 серія.
20.15 На восьмій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

18.40 Мультфільми.
18.55 Програма «Пост».
19.25 1000+1 реклама.
19.30 Худ. фільм «Провідник». Пригодницький.
21.00 1000+1 реклама.
21.05 Худ. фільм «Мізері».

ЧЕТВЕР
18 листопада

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Рок-фестиваль «Тарас Бульба». Частина 8.
8.35 Плеяда.
9.30 Худ. телефільм «Острів». 1 серія.
10.35 Шкільний екран. 11 кл. Фізика. Сучасні засоби зв'язку та їх розвиток на Україні.
11.10 Вервиця.
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Українська література. Розвиток мовлення. Відгук про документальний фільм.
12.10 УТН.
12.20 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». (Мексика). 3 серія.
13.00 Док. фільм «Чи легко бути молодим?».
16.00 УТН.
16.10 Котилася торба з високого горба». Народні дитячі ігри і забави України.
16.30 Освітній канал для школярів. Фізико-математична школа.. Метод координат. Передача 2. Історія України. Ярослав Мудрий — великий князь Київський.
17.30 Концерт дитячого вокального ансамблю «Чарівні дверцятка».
17.50 Програма латвійських мультфільмів.
18.10 Камерна музика.
18.40 Прем'єра док. телефільму «Танець диму в небесах».
19.00 УТН.
19.10 Концерт Р. Паулса.
19.45 Таїнство, слово, образ. 2 частина.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Худ. фільм із субтитрами «Про кохання говорити не будемо».
23.15 Молодіжна студія. «Гарт».
0.15 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.10 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна Греції — збірна Росії. 2 тайм.
10.05 ...До 16 і старші.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини
11.20 «Повернення в Едем». Худ. телефільм. 4 серія.
14.00 Новини
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тедді Ракспіна».
15.40 Пані удача. Про М. Танича.
16.10 Джем.
16.40 ...До 16 і старші. У перерві — 17.00 Новини.
17.50 Документи і долі.
17.55 Погода.
18.00 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.50 Мініатюра.
19.00 Історія кохання.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Лотто «Мільйон».
21.15 Прем'єра худ. телефільму «Твін Пікс». 5 серія. (США).
22.10 Хіт-парад «Останкіно».
23.20 Новини.
23.45 Пен-клуб.
0.45 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Потрібні... Потрібні...
7.30 Час ділових людей.
8.00 Поїхали.
8.10 Знайомі всі обличчя. Музично-розважальний конкурс.
8.40 Сотвори добро.
9.25 Ранковий концерт.
9.40 XX століття в кадрі і за кадром.
10.40 Паралелі.
10.55 Худ. телефільм «Санта Барбара». 244 серія.
11.45 «К-2» представляє: «САС».
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Спасіння 911.
14.20 Дозвілля.
14.35 Непізнаний Всесвіт.
15.05 Телегазета.
15.15 Справи книжкові.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Телефільм «Перший сніг у Карпатах».
15.55 Вселатвійське свято пісні і танцю. 2 частина.
17.10 Студія «Укртелефільм» представляє: для дітей «Язиката Хвеська».
17.20 «Від А до Я». Історія села Великі Сорочинці.
18.00 На восьмій сесії Верховної Ради України.
19.05 Київська панорама.
19.25 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 245 серія.
20.15 На восьмій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.00 Мультфільми.
11.15 Худ. фільм «Віктор—Вікторія».
13.20 1000+1 реклама.
13.25 Худ фільм «Прохіндіада, або Біг на місці». Мелодрама.
14.55 Музика.
18.55 Мультфільми.
19.05 Чом ти не прийшов?
19.25 1000+1 реклама.
19.30 Худ. фільм «Захист імперії». Детектив.
20.50 1000+1 реклама.
20.55 Худ. фільм «Грейсток — легенда про Тарзана». Пригодницький.

П'ЯТНИЦЯ
19 листопада

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Від міста до міста.
9.35 «Неопалима купина». Художник Микола Стратілат.
10.05 Худ. телефільм «Острів». 2 серія.
11.10 Телефільм «Актор».
11.30 Дзвони Чорнобиля.
12.00 УТН.
12.10 Молодіжна студія. «Гарт».
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Жили та були». Вистава Дніпропетровського театру ляльок.
17.00 Козачий гурт.
17.30 Соколині крила.
17.55 Мультфільм «Додабай та будильник».
18.05 Юні музиканти України.
18.35 Телефільм «Пані сенаторка».
19.00 УТН.
19.10 Молодіжна студія. «Ділові відомості».
19.40 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». (Мексика). 4 серія.
20.20 Перспектива.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Літературно - мистецька студія «Основа». Р. Коннвест «Жнива скорботи».
22.30 Арт-майдан.
0.00 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Худ. фільм «Чарівна лампа Аладдіна».
10.00 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Роздум на тему Гамлет». Фільм-балет на музику Д. Шостаковича.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Худ. фільм «Чарівна лампа Аладдіна».
16.40 Музограф.
17.00 Новини.
17.20 Відлуння російського вибору.
17.40 Людина і закон.
18.10 Погода.
18.15 Вагон 03.
18.45 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.45 Людина тижня.
21.00 Прем'єра худ. телефільму «Твін Пікс». 6 серія.
22.00 Музобоз.
22.45 Програма Х.
23.00 Новини.
23.25 Політбюро.
0.05 Авто-шоу.
0.35 Майданчик «Обозу».
1.40 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, III ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.20 Потрібні... Потрібні...
7.30 Час ділових людей.
8.00 Поїхали.
8.10 По сторінках «Вечірнього салону».
9.40 Зворотна адреса.
10.10 У світі тварин.
11.10 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 245 серія.
12.00 Мульти-пульти.
12.10 Танцювальний марафон. Бальні танці.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 Телетеатр Росії. В. Метальников «Внутрішній ворог».
15.05 Мульти-пульти.
15.15 Там-там-новини.
15.30 Вітчизна моя.
16.25 Професія лікаря потрібна?
16.55 «Хлопчина із затоки Мертвих». Худ. фільм. 2 серія.
17.50 Студія «Укртелефільм» представляє: для дітей «Ворона і Рак». Відеоказка.
18.00 На восьмій сесії Верховної Ради України.
18.45 Київська панорама.
19.05 Точка зору.
19.25 На восьмій сесії Верховної Ради України. По закінченні — УТ-3: Візитка. Ганна Безулик. Нова дитяча програма. CNN. Телемагазин «КЛОТ». Футбол як футбол. Арт-і-шок. Сьогодні на сьогодні. Віннер. Природа Америки. СІТ-3. Класика світового кіномистецтва. Худ. фільм «Фані і Олександр». Про-відео.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

10.00 Мультфільми.
10.20 Худ. фільм «Мізері».
12.10 1000+1 реклама.
12.15 Худ. фільм «Доживемо до понеділка».
13.50 Музика.
18.30 Мультфільми.
18.45 1000+1 реклама.
18.50 Худ. фільм «Злочинне кохання». Детектив.
20.30 1000+1 реклама.
20.35 Худ. фільм «Завжди». Мелодрама.
22.35 «Київська красуня-93».

СУБОТА

20 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 «Браво». Ансамбль танцю України.
9.10 Театр і час.
10.10 Телетехнотека.
10.30 Доброго вам здоров'я. Дитяча кардіохірургія.
11.00 Несподіваний дощ. Телевізійний фестиваль шлягерів. 11 тур.
11.30 Худ. фільм «Не болить голова у дятла».
12.45 Міжнародний фестиваль класичної гітари «Донецьк-93». Передача 3.
13.15 Мультфільм «Будиночок для всіх».
13.30 Концерт Національної капели бандуристів.
14.30 Блага вість з Ріком Реннером.
15.00 УТН.
15.10 Ставаймо в коло.
16.00 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
16.30 Живе слово. Українська мова у вузах Харкова.
17.00 Сонячні кларнети.
18.15 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». (Мексика). 5 серія.
19.00 УТН.
19.10 Хроніка МВС.
19.25 Рідна мова.
19.40 Співай мені. Неаполітанські пісні виконує народний артист України Ф. Мустафаєв.
20.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» — «Таврія». 2 тайм.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Вікно в Америку.
22.05 Вперше на екрані. Фільм-вистава «Вісім люблячих жінок». 1 серія. («Укртелефільм», студія «Телетеатр»).
23.15 Творчий вечір народного артиста України В. Янівського.
0.30 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.30 Телерадіокомпанія «Мир».
9.55 Земля людей.
10.15 «Служенье муз не терпит суеты...».
10.45 Веді.
11.25 Смак. Поради А. Макаревича.
11.40 Інститут людини.
12.10 Прем'єра худ. телефільму «Розкол». 6 і 7 серії.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра худ. телефільму для дітей «Пеппі Довгапанчоха». 10 серія.
14.50 Гроші і політика.
15.20 Спортивна програма «Ультра-сі».
16.00 Червоний квадрат.
16.40 Прем'єра док. телефільму «Через 30 років. Таємниця загибелі Джона Кеннеді».
17.30 У світі тварин.
18.10 Оба-на.
18.40 Прем'єра худ. телефільму «Розумник». 1 серія. (США).
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Продовження худ. телефільму «Розумник».
21.30 Гło? Де? Коли?
22.35 Студія «Резонанс» представляє.
23.00 Новини.
23.15 Погода.
23.25 Прем'єра худ. телефільму «Декалог VII».
0.20 Міжнародний конкурс зі спортивних танців «Росія-93».

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.30 Прем'єра док. фільму «Волга впадає в Каспійське море».
8.00 Формула-30.
8.30 Наш сад.
9.00 Студія «Рост».
9.30 Пілігрим.
10.15 Як жити будемо?
11.00 «Тема». Худ. фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Рік Чайковського. Ще одна сторінка.
13.40 Пігмаліон.
14.10 Фільм-балет «Дон Жуан».
14.30 Чемпіонат України з футболу. «Шахтар» — «Дніпро».
16.15 Футбол без кордонів.
17.10 Фільм-прем'єр.
17.25 На виставі «Чайка» в Новосибірському молодіжному театрі «Глобус».
18.15 Вустами маляти.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 Жданики.
19.30 CNN.
20.00 Хіт-рік.
20.35 «Мегапол» представляє.
20.50 Худ. фільм «Чоловік і жінка».
22.30 СІТ-3.
22.40 Як діяти?
23.00 Астрологічний прогноз.
23.15 Капітан-відео.
23.30 Телегра.
0.00 СІТ-3.
0.05 Про-відео.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

10.00 Мультфільм «Лускунчик».
11.00 Худ. фільм «Поїздка в Індію». Пригодницький.
13.20 Маски-шоу.
19.00 Мультфільми.
19.10 Музична терапія «Плей оффс».
19.40 1000+1 реклама.
19.45 35 хвилин джазу.
20.20 Напередодні.
20.30 1000+1 реклама.
20.35 Худ фільм «Поліцейський підрозділ». Комедія.

НЕДІЛЯ

21 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці.
9.30 У світі цікавого. Телефільм «Молдавське скло».
9.40 Зірки української естради.
10.25 Мультфільм «Обережно, мавпочки».
11.05 «Діабет. Життя день за днем». Фільм 1.
11.40 Худ. телефільм «Театр». 1 і 2 серії.
14.00 Зичимо щастя.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди.
15.55 На варті.
16.40 Віденські ритми.
17.00 Прем'єра телефільму «Два крила Левка Мацієвича». («Укртелефільм»).
17.30 Свічадо.
18.15 Прем'єра багатосерійного худ. телефільму «Ніхто, крім тебе». 6 серія. (Мексика).
19.00 УТН.
19.20 Телетеатр представляє. С. Бекет. «Ей, Джо». Моновистава.
19.40 В гостях у меломана. Колекціонер Л. Шемета.
20.10 Прем'єра телефільму «Голобородькові пастелі». («Укртелефільм»).
20.30 Мультфільм «Літаючий будинок».
20.55 Одеса — Лада — Сервіс.
21.00 УТН.
21.25 Новини високої моди.
22.00 Без протоколу. Аналітична програма.
22.30 Вперше на екрані. Фільм-вистава «Вісім люблячих жінок». 2 серія.
23.50 Спорткур'єр.
0.10 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.30 З ранку раненько.
9.00 Доки всі вдома.
9.30 Тираж «Спортлото».
9.45 Ранкова зірка.
10.35 Полігон.
11.05 Марафон-15.
11.45 Під знаком «Пі».
12.30 Я — жінка.
13.00 Французька кухня для вас.
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Телерадіокомпанія «Мир».
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Живе дерево ремесел.
15.55 Прем'єра мультфільмів «Каспер і його друзі», «Справжні мисливці за привидами».
16.50 Панорама.
17.30 Телелоція.
17.45 Новини.
18.00 Великий театр. Дні і вечори.
18.55 Погода.
19.05 Худ. фільм «Журавушка».
21.00 Неділя. Інформаційно-публіцистична програма.
21.45 Спортивний уїк-енд.
22.00 Матадор.
23.00 Новини.
23.25 Телед'артс.
23.55 Худ. фільм «Божевілля». (Великобританія).

ІІ ПРОГРАМА УТ, ІІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.00 Вісті.
7.25 Мульти-пульти.
7.40 «З історії російського портрета. В. Боровиковський». Док. фільм.
8.00 Доброго ранку. Сніданок для чемпіонів.
8.30 Програма «Ключ». «Царський тур». Частина 6.
9.00 Студія «Рост».
9.30 Здоров'я.
10.00 Ати-бати...
10.30 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи».
11.00 XX століття в кадрі і за кадром. Шинель Корнілова.
12.00 Фольклор. «Північне сяйво».
12.30 Сигнальний примірник.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 «Не вирубати...».
13.35 Ретро-шлягер.
14.05 Вхід з двору.
14.50 Кращі ігри НБА.
15.50 Біла ворона.
16.35 Коробка передач.
16.50 «Нові пригоди Вінні-Пуха». «Чорний плащ».
17.45 Інструментальні мініатюри.
18.00 Яхад.
18.45 Обличчям до столиці.
19.10 Хочу ще.
20.00 Просто так...
20.30 Вечір з «Роксоланою».
21.00 Чорним по білому.
21.05 Худ. фільм «Сеньйорита». 50 і 51 серії.
22.10 Перехрестя.
22.40 «Фрисляндія». Фільм 5.
22.50 Сиди і дивись.
23.00 Сезон.
23.40 Про-відео.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.50 Мультфільми.
12.00 Худ. фільм «Стартрек 6».
14.05 Худ фільм «Паризькі таємниці». Пригодницький.
15.45 Музика.
17.40 Мультфільми.
17.50 Київкіно.
18.10 ПашТЕТ.
18.30 Худ. фільм «Дім-2».
19.55 Програма «Пост».
20.30 Худ. фільм «Літаком, поїздом, машиною». Комедія.
22.00 Музика.

Зірки українського футболу

ОДИН З «ВІДКРИВАЧІВ» АМЕРИКИ

Двадцятидворічний центральний захисник тернопільської «Ниви», симпатичний блондин, скромний і тактовний Сергій Леженцев зіграв три матчі в складі національної збірної України під час її виступів у США.

— Які ваші враження від поїздки за океан? Як почуваєтесь у ролі гравця збірної України?

— Виступати в національній команді, гадаю, мрія кожного футболіста. І якщо доля всміхнулася тобі, то цінуй це. В Америці зіграв у трьох матчах: два перших повністю і стартовий тайм у третьому. То були зустрічі, що не йдуть ні в які порівняння з внутрішніми. Особливо запам'яталася гра з сильною мексиканською збірною, заповнений вщерть стадіон у Сан-Дієго. Там панувала атмосфера великого футбольного свята. Заради таких миттєвостей варто грати у футбол. Думаю насамперед про те, щоб закріпитися в національній команді України. Наступного року в нас буде роботи немало: участь у відбірковому турнірі чемпіонату Європи-96. До речі, після нашого турне до США переконався, що маємо перспективну збірну.

— Розкажіть про себе. Як стали футболістом?

— Народився в селищі міського типу Нижньогірськ під Сімферополем. Потім наша родина переїхала до Керчі. Там і почав грати в футбол у ДЮСШ «Океан» у тренерів Володимира Демидчика та Григорія Огієнка. Шестикласником потрапив до сімферопольської СДЮШОР. Тренер у мене був душевний, освічений — Мануїл Амбрах. Тепер він мешкає в Ізраїлі. Але мені стало відомо, що мріє повернутися. Річ у тім, що з України Мануїл Абрамович поїхав заради дружини, щоб врятувати її життя. Та, на жаль, операція не допомогла, все закінчилося трагічно.

У старших класах мене залучали до тренувань майстрів «Таврії», але місця в цій команді для мене так і не знайшлося. Поїхав на два роки стажуватися до керченського «Океану». Звідти потрапив до «Кременя». І от нинішнього літа, нарешті, дістав запрошення від Леоніда Буряка.

— Бачу, у вас тут ціле кременчуцьке «лоббі»: ви, Іван Корпонай...

— Додайте ще Сушка. Гуртом легше приживатися в новому колективі.

— Наскільки зрозумів, не шкодуєте, що опинилися в Тернополі?

— Поки що мені тут подобається: добре платять, маємо гарні умови для тренувань, болільники нас ледве на руках не носять. Давно вже хотілося попрацювати під керівництвом такого авторитета, як Леонід Буряк, відомого в європейському футболі. Леонід Йосипович вимогливий, має багато ідей, легко знаходить спільну мову з футболістами. Наш колектив мріє колись виборото призове місце в чемпіонаті країни і здобути право виступити в одному з єврокубків. А чому б і ні? Згадувати ж, що буде через рік-два, не наважусь, бо долю спортсмена важко передбачити.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Тернопіль — Київ.

ЛИШЕ РЕЗУЛЬТАТИ

Футбол. Першість країни. Друга ліга. 17 тур. «Шахтар» (Павлоград) — «Металург» (Костянтинівка) — 4:2, «Дружба» (Бердянськ) — «Чайка» (Севастополь)— 2:0, «Азовець» (Маріуполь) — «Войковець» (Керч) — 2:1, «Газовик» (Комарне) — «Меліоратор» (Каховка) — 3:1, «Галичина» (Дрогобич) — «Титан» (Армянськ) — 2:2, «Дністер» (Заліщики) — «Чорноморець-2» (Одеса) — 1:0, «Зірка» (Кіровоград) — «Таврія» (Херсон)— 1:0, «Рось» (Біла Церква) — «Бажановець» (Макіївка) — 3:2, «Борисфен» (Бориспіль) — «Медіта» (Шахтарськ) — 3:0, «Явір» (Краснопілля) — «Динамо» (Луганськ) — 1:0, «Нафтохімік» (Кременчук) — «Вагонобудівник» (Стаханов) — 4:1.

Кубок України. 1/16 фіналу. Перший матч. «Металург» (Нікополь) — «Дніпро» (Дніпропетровськ). 1:3 (1:0). 1500 глядачів. Голи: Коваленко (30) — у господарів; Коновалов (63), Мороз (70), Максимов (75) — у гостей.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам, 0311215.

1, 4, 5, 6, 7 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».